

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213
Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Zaščita našega strokovnega delavstva

Te dni je bila objavljena naredba našega ministrstva za notranje posle, ki zahteva odpust vseli ne neobhodno potrebni in nenadomestljivi strokovnih delavcev inozemcev iz naših državnih podjetij.

Ta čas: primerna in zelo umestna naredba je velikega socialnega pomena za naše delavstvo sploh, za strokovno delavstvo pa še posebej. Z njo je pokazalo ministrstvo več socialnega smisla in umevanja položaja našega delavstva, kakor pa razni socialni frazeologi, ki imajo zaščito našega delavstva vedno na jeziku in vidijo višek svojega delovanja v zabavljanju in izkoriščanju delavstva potom velekapitala in države. Obenem pa je dokaz, da je mogoče lažje in hitreje rešiti delavsko vprašanje v nacionalni državi, kakor pa v narodno mešanih vladavinah, kjer pritiska večina na manjšino, ali pa celo vsled mahinacij vlade manjšina na večino. Iz tega je torej razvidno, da je tudi za delavstvo nacionalna država velika pridobitev, katere ohranitev in vsestranski prospek je v interesu delavstva samega. To se kaže že sedaj, še boljše in vidnejše pa bo pokazala bližnja bodočnost.

Gmoten in moralen položaj našega delavstva v preteklosti ni bil zavidanja vreden. Opravljati je moralo najslabša in najtežja dela in je prejelo za svojo priznani marljivost in uporabnost najnižjo mezdno. Vsa lažja in bolj plačana mesta je zavzemal tujec, ki ni imel ne umevanja ne srca za naše ljudi. Če se je hotel kak posameznik iz naše množice povzpeti za klin višje in postati delovodja, mu ni zadostovalo samo strokovno znanje, ampak je moral pred vsem zatajiti svojo narodnost in postati izdajca. Saj se je zahtevalo celo od navadnega delavstva, da je postalo rene-gatsko. Zato je imela internacionala pri nas silno ugodna tla in je uprezala slovenske delavske mase v nemško internacionalni jarem ter jih izkoriščala v doseg svojih osebnih in splošno nemških ciljev.

Z ustanovitvijo nacionalne države pa je vse to prenehalo. Zato se je takozvana internacionala tudi pri nas zrušila sama od sebe in novih razmerah. In kakor se vsak delavec čuti v Nemčiji predvsem Nemca, na Angleskem Angleža, na Francoskem Francoza, tako se bo čutil tudi vsak naš delavec predvsem Jugoslovenc, pa naj priznava to ali ono socialistično teorijo in smer.

Z omenjeno naredbo pa se ne čuva samo gmoine in moralne strani našega delavstva, ampak tudi splošen državni interes. Vsled prejšnjih razmer in vsled nerazvite domače industrije, smo bili po osvoboditvi, ko smo se tudi na polju industrije in obrti široko razmahnili, primorani jemati v službo tuje strokovne moči, ki so imele lažje in boljše plačana mesta kakor pa domačini. Zato so se neredko slišale pritožbe, da bo tudi v novih razmerah ostalo vse pri starem in bo komandiral našim ljudem še vedno tujec, ki bo izpodirjal našega človeka in ga pritiskal ob steno. S pomočjo strokovnega šolstva in narodne vlade pa se osvajamo tudi na tem polju in ni daleč več čas, ko se bomo lahko popolnoma osamosvojili in ne bomo več vezani na tujo pomoč, ki nas stane gmoitnih in moralnih žrtev. Zakaj tuje strokovne moči moramo plačevati razmeroma drago in so vrhu vsega nam tuje tudi po duhu, kar ni ne našemu delavstvu, ne državi v prid. Med njimi so često ekstremni elementi, ki večalimani prikrito delajo proti našim interesom kljub temu, da jedo naš kruh. Z odpuštom takih ljudi in rovarjev bo tudi med delavskimi masami zavladalo pomirjenje in uvidenost, da ni naša država najslabša kljub raznim težkočam, ki jih preživljamo in ki so naravna posledica povojnih razmer. Sicer dobro vemo, da naše delavstvo težijo materialne razmere in da je nujno potrebna izdatna pomoč. A ta mora priti polagoma z ozdravljenjem splošnega položaja in se ne more, vsaj v polni meri, ne, izvršiti takorekoč čez noč, trenutno, kar bi izzvalo brez dvoma na drugi strani še težje posledice. Država je živ organizem, ki se mora razvijati v vseh panogah in posameznostih hkratu in so razmeroma, če hočemo doseči res stalno in trajno izboljšanje.

Ministrstvo pa naj napravi za prvim še drugi, nič manj važni korak. Z imenovano naredbo hoče napraviti red v

Začasna rešitev reškega vprašanja?

NASPROTSTVA MED STALIŠČEM NAŠE IN ITALIJANSKE VLADE.

Beograd, 17. avgusta. (B) »Tri-buna« piše: Po informacijah, ki jih je naše uredništvo dobilo iz precej zanesljivega vira, je paritetni komisiji v Rimu uspelo, da začasno reši reško vprašanje po načelnem sporazumu, ki pa se za sedaj še drži tajno. Italijansko-srbsko-hrvatsko-slovenska paritetna komisija bo eno leto upravljala reško državo kakor tudi luki Baroš in Delto. Uprava luk bo poverjena posebni komisiji, uprava mesta pa paritetni komisiji sami. Promet med našo državo in Reko bo vzpostavljen. V času, ko bo paritetna komisija upravljala Reko, bosta naša in italijanska vlada nadaljevali pogajanja o definitivni rešitvi tega važnega vprašanja. Po informacijah iz istega vira smo bili tudi obveščeni, da se g. dr. Ninčič po svojem povratku iz Francije sestane v nekem mestu severne Italije z g. Mussolini-

jem. Na tem sestanku se bo razpravljalo o reškem vprašanju.

Glede te vesti vaš dopisnik ni mogel v ministrstvu za zunanja dela dobiti nikakega potrdila ali dementija. Po informacijah, ki jih je dobil vaš dopisnik iz zanesljivega vira, je načelni sporazum glede Reke dosežen na zadnjih sejah paritetne komisije. Vendar pa brez odobrenja naše vlade ostane sporazum samo na papirju.

Italijanska vlada zahteva, naj paritetna komisija upravlja ne samo Reko, temveč tudi Baroš in Delto, dočim je do sedaj naša vlada stala na stališču, da upravlja paritetna komisija samo Reko, dočim bi se Baroš in Delto morali odstopiti takoj naši državi. V glavnem je odvisno od izida pogajanj g. dr. Rybara z g. Pašićem in dr. Ninčičem v Evain-les-Bains, da li bo prišlo do definitivnega sporazuma z Italijo glede uprave nad reško državo.

Poročila o Radićevem begu.

Beograd, 17. avgusta. (Z) »Politika« javlja: Vlada sprejema vsak dan poročila iz inozemstva o Radićevem begu. Tako je včeraj dobila zapušno poročilo, da je Radić odpotoval preko Francije v London. V podrobnih preiskavi, ki se vodi povodom Radićevga bega, se je dobil včeraj nov zelo značilen podatek: Radić ne potuje z

našim državnim potnim listom, temveč z običajnim »laissez passer«, ki ga je dobil od angleškega diplomatskega predstavnika iz Budimpešte. V zvezi s tem poročilom bo vlada storila potrebne korake pri angleški vladi, da se dožene, na kakšen način je Radić mogel priti do tega »laissez passer« angleškega poslanstva v Budimpešti.

Madžarsko stališče napram Mali antanti.

Budimpešta, 17. avgusta. (B) Listi komentirajo predlog inozemskega posojila za Madžarsko in ugotavljajo, da madžarska vlada še ni prejela službenega obvestila o sklepih, sprejetih v Sinaji. V nasprotju s trditvami Male antante, da se je stališče sosednih držav spremenilo v korist Madžarske, madžarsko javno mnenje ne vidi nikakega znaka o tem.

Madžarski list »Nemzeti Ujszag« izjavlja, da je madžarska vlada vedno pripravljena pogajati se neposredno z vladami Male antante; naravno pa je, da bi pri tem čuvala narodno dostojanstvo. Specijalna kontrola od

strani Male antante bi se nikakor ne mogla sprejeti, ker bi to bila kršitev trianonske mirovne pogodbe. Angleško-italijanski načrt, ki je bil svojčas predložen, vsebuje rešitev, ki bi bila sprejemljiva.

»Pester Lloyd« piše: Madžarska bo seveda dala vse gospodarske in finančne garancije, ki se bodo od nje po pravici zahtevale, vendar pa je prav tako naravno, da bodo iz te strogo gospodarske zadeve izključene vse politične in vojne garancije, ki bi bile naperjene proti državni in narodni suvereniteti.

Bolgarski izhod na Egejsko morje.

London, 17. avgusta. (B) List »Times« je zvedel iz merodajnega vira v Atenah, da se Bolgarska trudi, da pride do prijateljskega sporazuma z Grčijo v vprašanju gospodarskega izhoda na Egejsko morje. Kot dokaz te bolgarske želje, da se vprašanje reši na

prijateljski način, se smatra njen sklep, da predloži to vprašanje v reši svetovno Društvo narodov, ki se sestane meseca septembra. Kot drugi dokaz napora za zblizanje med Bolgarsko in Grško se smatra vzajemni sporazum glede povratka Bolgarov iz Trakije.

Odnosaji z Albanijo.

Beograd, 17. avgusta. (B) Vlada je storila potrebne korake, da se sklene z Albanijo v najkrajšem času poštna konvencija, trgovinska pogodba kakor tudi konvencija glede izročanja krivcev. Vlada je že izdala potrebna navodila svojim diplomatskim uradnikom.

RUDARSKA STAVKA V ČEŠKO-SLOVAŠKI.

Praga, 17. avgusta. (Češki dopisni urad) Tajništvo zveze rudarjev je naznanilo to-le: Glede na to, da v teku posvetovanj, ki se vodijo od pondeljka, ni bilo mogoče doseči nobenega sporazuma o ureditvi mezdnih razmer, je sklenila državna konferenca rudarjev, da bo 20. avgusta v vseh premo-govnih revirih republike delo ustavljeno.

državnih podjetjih. Še nujnejša potreba pa je, da se v tem oziru enkrat temeljito izčisti privatna podjetja, v katerih še več tujcev odjeda boljši kos kruha našim ljudem in ki se čutijo še manj ovirane za širjenje preku-skih idej in vcepljenje mrznje našim ljudem proti lastni državi.

Že lansko leto so vsaj nekatera politična oblastva vršila v tej zadevi neko akcijo, ki pa menda ni imela dosti uspeha, ker se je vršila prepovršno in so se oblastva kratkomalo zadovoljila z odgovori podjetij. Podjetja — večina je itak v tujih rokah — pa so kratkomalo vsakega tujca strokovnjaka smatrala za neobhodno potrebnega in nenadomestljivega. Na ta način je ostalo vse

Ruska nota Bolgarski.

Sofija, 17. avgusta. (B) Bolgarska telegrafska agencija poroča: Ministrstvo zunanjih del je prejelo od sovjetske vlade noto, ki protestira proti preganjanju in nasilju, kateremu so izpostavljeni istočasno z emigranti bele garde tudi člani sovjetskega Rdečega križa, ki delajo na reparaciji ruskih beguncev. Sovjetska vlada izjavlja, da je edino bolgarska vlada odgovorna za to dejstvo, obrazloženo v noti ter zahteva zadoščenja in dodaja, da bo v nasprotje s tem, kar je bilo obljubljen, da vrže odgovornost na sofijsko vlado za posledice, posebno za represivne mere, ki bi jih morala ukreniti proti bolgarskim državljanom, ki stanujejo v Rusiji. Bolvarska vlada preiskuje sedaj dejstva, omenjena v ruski noti.

pri starem kljub temu, da bi se dalo do tri četrtine tujcev nadomestiti z domačimi močmi, ako bi bilo le količjak dobre volje na strani podjetij. Saj igrajo celo še pri raznih javnih podjetjih, ki so v rokah večjih občin, tujci prvo in glavno ulogo, medtem ko morajo domačini opravljati le slabo plačana težaka dela.

Zato bi bilo v interesu našega delavstva in države, da se razširi akcija za odpust strokovnih moči inozemcev tudi na druga javna in privatna podjetja ter se naj izvrši ta akcija strogo pravično. Naš človek domačin mora imeti povsod — tudi pri lažji službi in boljšem koščku kruha — prednost pred tujcem.

Medparlamentarna konferenca v Kodanju.

PRAVICE IN DOLŽNOSTI NARODNIH MANJŠIN.

Kodanj, 17. avgusta. (K) Medparlamentarna konferenca je včeraj razpravljala o pravicah in dolžnostih narodnih manjšin. Prejšnji švicarski državni svetnik Usteri je izvajal, da obstoje trije sklepi, od katerih prvi vsebuje predlog, naj bi različne države svojim državljanom zagotovile popolno varstvo glede njihovega jezika in njihove vere. Drugi sklep pravi, naj bi se v vseh deželah z mešanim prebivalstvom postavile takozvane komisije enakosti, ki naj bi bile sestavljene iz zastopnikov različnih manjšin in katerim naj bi se predložila vsa sporna vprašanja. S tretjim sklepom se predlaga, naj bi medparlamentarni svet izbral stalni odbor, katerega naloga bi bila, posvetovati se o vseh manjšinskih vprašanjih. Lukantz (Madžarska) priporoča sprejem teh sklepov, hkrati pa napada stališče Društva narodov v manjšinskih vprašanjih. To vprašanje je bilo sedaj tri leta na dnevnem redu, ne da bi bilo uspelo na tem polju priti do kakega rezultata. Medinger in Heller (Češkoslovaška) sta poročala o položaju Nemcev v Češkoslovaški. Oba sta soglašala s sklepi. Izjavila sta, da bi bil uspeh odvisen od izvršitve spre-

jetih sklepov. Dr. Vilfan (Italija) je istotako soglašal s sklepi.

Kodanj, 17. avgusta. Danes dopolne je konferenca medparlamentarne unije zopet začela razpravo z debato o resolucijah glede manjšinskih vprašanj. Delegat Tienzi (Italija) je govoril kot zastopnik nemških manjšin v Italiji in izjavil, da soglašajo s resolucijami, čeprav nudi manjšinam le prav malo zaščite. Finska delegacija je stavila spreminjevalni predlog, da se manjšinam olajša dostop na višje šole in univerze. Na to je sledilo glasovanje. Prva resolucija, po kateri naj bi različne države državljanom zagotovile čim večjo zaščito glede jezika in vere, je bila z dodatkom finskega spreminjevalnega predloga sprejeta z vsemi proti petim glasovom. Druga resolucija, ki predlaga ustanovitev paritetnih komisij, je bila soglasno sprejeta. Tretja resolucija, ki gre za to, da se pri svetu Društva narodov postavi stalna komisija za pretrzanje vseh manjšinskih vprašanj, je bila sprejeta z vsemi proti 13 glasovom. Zastopniki Danske, Amerike, Češkoslovaške in Španije so se vzdržali glasovanja. (W)

Položaj v Nemčiji.

Pariz, 17. avgusta. (Agence Havas) Reparacijska komisija je nemško vlado glede na izdajo novega zlatega posojila obvestila, da si pridržuje izrecno in celo nasproti podpisovalcem posojila pravico do prioritete na pomožne virov, ki bi jih bila Nemčija določila za vračanje posojila. Zlasti ne bodo ti viri namenjeni za odplačevanje letnih reparacijskih plačil.

Berlin, 17. avgusta. (K) Sinoči se je načelnistvo socialno - demokratske stranke sestalo k seji. Z veliko večino je bil sprejet sklep, da se odobrava vstop stranke v vlado. Neki predlog, ki se obrača proti koaliciji, je bil odklonjen. Prav tako je bil odklonjen predlog, da se skliče strankni kongres, na katerem naj bi se razmotrival političen položaj.

Berlin, 17. avgusta. (K) V essenskem rudokopu se dela. Tudi v provinci Sleziji se je položaj znatno zboljšal. Le tu in tam je v provinci došlo do plenitev. V Stettinu so včeraj delavci prišli na deo. Stavka pristaniških delavcev še traja.

Darmstadt, 16. avgusta. V Rüsselsheimu so bili nekateri komunistični kolovodje aretirani, ker so brezposelni hujskali k nasilnostim. Brezposelni so zahtevali njih izpust. Ker se tej zahtevi ni ugodilo, so vzeli brezposelni pri plenitvi, ki se je nato vršila, nekaj meščanov seboj kot talce, katere so pripravljeni izpustiti le pod pogojem, da se aretirani kolovodje izpuste na svobodo. Poskus vlade, da bi poslala tja uradnika varnostne policije, se je izjalovil, ker so se francoske okupacijske oblasti temu protivile.

Afera ladje »Vulkan«.

Beograd, 17. avgusta. (Z) Sedaj se je končno vendarle pojasnila zgodovina ladje »Vulkan«. »Vulkan« je bil od strani amerikske arbitražne komisije prisojen naši kraljevini, toda so ga italijanske oblasti zadržale v Šibeniku, odkoder je bil prepeljan v Pulj. Iz te ladje, ki obsega 4 milijone ton, se je v kratkem času tvorila prva razvalina. Italijani so se je posluževali v vsakem slučaju, kjerkoli in kadarkoli so jo mogli oškodovati in večino stvari, ki pripadajo tej ladji, tako da je postala neuporabna in danes ne bi bila v stanju, da se kam napoti, kaj šele, da bi vozila s seboj vojni material. Od te ladje je ostala samo vrednost železa in konstrukcije. Pred štirimi meseci je neko italijansko društvo ponudilo našemu vojnomu ministrstvu 900 tisoč lir za odkup te ladje, toda ministrstvo je smatralo za potrebno, da se razpiše ofertalna licitacija, da s tem zainteresira za ladjo naša broderska društva. Vojno ministrstvo je pozvalo več naših inženirjev, da pregledajo ladjo. Morali so radi tega iti v Pulj, kjer se je ladja nahajala, toda jim ni bilo dovoljeno od strani italijanskih oblasti, da jo pregledajo pod izgovorom, da je Pulj vojno pristanišče. Dne 28. julija t. l. se je vršila licitacija v Zemunu in se je za licitacijo prijavilo 7 konkurentov, 4 iz naše države, a trije iz Italije. Kot najmočnejši so bili Aleksander Pavlovič s ponudbo v znesku 1.625.000, Italijan Pini s ponudbo 1.600.000 Din in društvo »Titan«, ki je dalo 1.626.000 Din. Posrečilo se je na ta način, da se ladja »Vulkan« odstopi »Titanu«, toda, ker vlada ladje ni dobila, tudi društvo »Titan« ni dalo garantnega pisma in tudi ni izplačalo nikake vsote, to pa, dokler ne dospje ladja v naše pristanišče. Da bi se to onemogočilo, so inscenirali italijanski krogi diplomatsko afero z dobavo orožja, da bi oškodovali našo državo in lastnika.

Podpirajte Jugoslovensko Matico.

Smernice ameriške politike

Washington, 17. avgusta. Po včerajšnji kabinetski seji je predsednik Coolidge sprejel zastopnike časopisja, katerim je v velikih potezih orisal smernice svoje politike. V zunanje-političnih odnosih je predsednik naglašal pripravljenost Amerike za pomoč, kakor hitro bi kako pomoč zaprosili vsi udeleženci in bi ž njo ne bili zvezani kakoli politični zapletitaji. Predsednik je odklanjal odpis zavezniških dolgov. »Amerika mora vztrajati na tem, da se ji vsi dolgovi do zadnjega plačajo. V splošnem, je rekel predsednik, bo vodil politiko svojega prednika. (W)

Položaj na Grškem.

Beograd, 17. avgusta. (B) Po informaciji, ki jo je dobil vaš dopisnik iz zanesljivega vira, postaja položaj grške vlade vedno težavnejši, to pa zaradi velike republikanske propagande, kateri je na čelu sam Venizelos. V monarhističnih krogih vlada velika skrb. Poslednje dni so bili po celi Grčiji razširjeni plakati, v katerih se apelira na prebivalstvo, da se pridruži republikancem, ki so edini sposobni, da spravijo Grčijo iz današnjega kaosa. Ni nemo-goče, da v Grčiji pride do vojne diktature.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 17. avgusta. (Uradno) Danes zjutraj je bilo v Avstriji pretežno jasno in manj hladno. Mnogo postaj je imelo manj kot 10 stopinj. Po dnevi se je zmerno pooblačilo. Opoldanske temperature so se dvignile malo nad 15 stopinj. Hitro menjavanje zravnega tlaka bo imelo za posledico jako spremenljivo vreme. Računati je v bližnjem času poslabšanje. Napoved: Naraščajoča pooblačitev, na severnem robu Alp mogoče tudi zmeren dež, temperatura nekaj pod normalo, v prostih krajih od časa do časa hladni zapadni vetrovi.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Kino Matica: »Kralj žena.
Kino Ideal: »Usoda Inge Krafte.
Kino Tivoli: »Večja sila«.

IV. Pa Resna beseda.)*

Vem, da ne prinašam nič novega in da pride od istega zaključka vsak le kolikoli razsoden človek, ki pazno razmotri naš notranji in zunanji položaj. A so resnice, ki se morajo ponavljati venomer, da se jih ubiča v splošno zavest, da se z njimi agitira liki Katonomu »ceterum censeo« ...

In taka resnica, katere ne ubije ne logika ne zofistika, je: Ujedinjenje je naša rešitev, razkol pa narodna smrt!

Dokaz je enostaven. Recimo, da se razbije naša država; Radičeva Hrvatska hoče živeti zase in separatistična Slovenija zase. Bajka o jagnjetu, ki volku kalfi vodo, je stara. Jagnje bo v tem slučaju Slovenija in volk pa — Italija.

Pa vsaj smo, ako pripademo k Italiji, vsi Slovenci zedinjeni; Italija bo nam vsem, tudi onim v Julijski Benečiji, dala široko avtonomijo in lira je boljše kakor dinar, poreko nekateri.

Da, res, slovenske ovce poidejo zednjene v klavnico; z Judežem pa ne govorim, ki bi prodal narodnost za laro.

Julijska Benečija ne bi spremenila v nikakem oziru svojega usiljenega administrativnega značaja. Ločena bo od nas tudi nadalje in lastna provincija. Italija pa bo pri aneksiji ostalih delov Slovenije velikodušna proti sosedom; obdržala si bo ozemlje recimo vsoto rudnike ob Savi, drugo bo ponudila Avstriji in Madžarski. S tem bo ovila sramežljivo svoj sacro egoizmo. Maribor zgubljen, Ptuj zgubljen, Celje zgubljen — za vedno. Italijansko-nemško-madžarski valjar nad nami. Tudi italijanski Belvicó pol milijona na novo anektiranih Slovencev bi prebavil fašizem z lah-koto.

To bo naša usoda, neizogibna, ako doseže svoj cilj protidržavno rovanje. In pokopana vsa bodočnost, pokopane vse nade, da vendar enkrat rešimo svoje brate v Primorju in na Koroškem.

In še nekaj. Ne bojim se odgovora tudi naslednjemu vprašanju, ker sem veren katolik. In to je versko vprašanje.

Široke mase našega globoko vernega ljudstva najbolj begajo z nevarnostjo, ki menda preti po ortodoksizmu. Svilkarji tega agitacijskega sredstva seri pri nas in sigurno tudi v Italiji. Za ene je versko, za druge politično vprašanje. Vera je morala biti v dolgem teku človeške zgodovine že nešteto krat služkinja politike. Ne v prid veri, ne v prid politiki. Prepričan sem, da noben resni Srb ne misli razširjevati pri nas svoje vere. Za našo vero ni nobene nevarnosti v naši državi; pač pa bo pogubno za našo narodnost, ako se spoilita vera in politika, da razbije našo državo.

Po vzoru klasičnega agitatorja Katona mora nam biti edino merilo: *Ujedinjenje je naša rešitev, razkol pa narodna smrt.*

Notranja politika, ako bo diktirana od domoljubja, bo našla pravo pot. Eno je pa gotovo:

Pod Italijo, Avstrijo in Madžarsko ne bi bili ne centralisti, ne avtonomisti, ampak — sužnji.

* Ta članek smo prejeli s pismom, s ede vsebine: Usojam si Vam poslati priloženi članek, ki ga je diktiralo neomahljivo prepričanje. Nisem bil politični, bil sem častnik-polkovnik. Vedno v tujini, a vedno Sloven. Vaš cenjeni list je zastavonoša ujedinjenjaka...

Nemški minerji v koroški Sloveniji

(Dopis z meje.)

Pod tem naslovom je prinesel »Slov. Narod« (št. 183) članek, v katerem stoji med drugim tudi sledeče: »Pa tudi državni nastavljenici in drugi javni funkcionarji govorijo nemško, četudi bi ne bilo treba.« V koliko je neupravičen ta napad, hočem podati kratko pojasnilo in tudi, kako naj se ga odpravi.

Res je, da se širi nemščinstvo na naši severni meji in da tisti potuhnjenci, ki so se po osvobojenju kazali lojalne, sedaj postajajo predrzni. To z žalostjo opazimo ravno mi, ki tukaj služujemo. Da se marsikaterikrat, žal, prepogosto, govori nemško, tega miso krivi nastavljenici, temveč višje oblasti, ki ne dajo nobenih striktnih navodil, kako naj se postopa s tistimi strankami, ki ne znajo, oziroma nečesto govoriti slovensko. Do danes ni še noben urad dobil takega navodila, zaradi tega si uradništvo in drugi nastavljenici ne znajo pomagati in vsak napravi po svoji najboljši pameti. — Dogodil se je slučaj v Marenbergu, da se je brat učenca pritožil, ker mu je učiteljica prepovedala v šoli govoriti nemško. Kako se je ta pritožba končala, mi ni znano, gotovo bo učiteljica potegnila ta kratko. Ker ni nobenih navodil in ker se vedno govori, da se nastavljenici zaradi strank, kakor da bi bili isti nekaki njihovi hlapi, so le ti nekako indirektno prisiljeni govoriti z njimi nemško. Ti obmejni nemčurji, ki so od različnih agitatorjev dobro poučeni, zahtevajo, da se z njimi nemško govori, sklicuje se pri tem, da so jugoslovenski državljani in če morajo davke plačevati, se smejo posluževati tudi svojega jezika. Kaj naj dotični nastavljenec na to odgovori? Če hoče delo opraviti, govoriti mora nemško. — Nadrejene oblasti, zdi se, da ne marajo nalašč dati nobenih striktnih navodil in prepuste na prosto uradništvo, naj si pomaga kakor zna in more. Nemci so vsi gospodarsko dobro situirani, a ker je nastavljenec od njega odvisen, v njegovi hiši stanuje, pri njem je na hrani itd., se raje nego se mu zameri, ukloni in govori lepo nemško. — Vse drugače bi bilo, če bi imel strog ukaz od zgoraj, da se mora v uradu občeati s strankami samo slovensko. Takrat bi se nihče ne upal priti z nemščino pred oblast in vsak bi začel govoriti slovensko, kot se je to začelo ob preobratu prakticirati. Ker pa dobro vedo, da takega naloga ni, zahtevajo, da se z njimi govori nemško in ta predrznost raste od dne do dne. Kako naj nastavljenec zavrne takega predrzneža, če se nima na kaj sklicevati!

Potem gredo različni agitatorji po deželi med preprosto ljudstvo in tam agitirajo za nemščino, češ saj tudi na sodniji, davkarji in povsod drugod govorijo nemško. Naš kmet, ki živi še vedno v tisti ideji, da je nemščina bolj »fajne«, se tudi tega rad poslužuje, tem rajši, ker s tem ustreže nemškemu veljaku, od katerega je odvisen. — Mesto da se vedno predbaciva javnim nameščencem, da so narodno nezavedni, naj se raje zahteva od pristojnih oblasti, da dajo vsem svojim podrejenim uradom navodila, kako naj se občeje s strankami, ki ne znajo, oziroma nečesto govoriti slovensko. — Najenostavnejše bi bilo, da kdor ne zna slovensko, je dolžan pri-

se bomo zadnjemu in morda najzanimivejšemu delu nameravane ture morali odreči. Nekateri so bili kljub temu že na vse zgodaj na nogah in so pohiteli ven — ven med narcise. Drugi pa smo se še malo pavaljali na udobnih ležiščih. Okoli sedmih pa je oživela vsa koč. Vsi smo bili pokonci, vsak je imel kakšno delo. Ta si je krpal nogavico, oni si je mazal z vazelinom otisnjena mesta na nogah, tretji je stisnil vodeni žulj in namazal skleče mesto z jodovo tekočino, četrti je skušal odstraniti ostre žeblje, ki so mu pogledali skozi podplata in ga rezali živo v meso; tako je šlo vse po vrsti natančno, kot nam je naročil naš gospod razrednik.

Čez dobro uro je bilo vse v najlepšem redu. Vsi smo se počutili dobro, kot da še nismo nič hodili. Kar žal nam je bilo, ako bi sedaj morali iti domov. Toda profesor nam je rekel, da bo lepo, če predno pridemo na Jesenice in mi smo mu zopet verjeli.

Oskrbnik je rekel, da je vse plačano in nato smo se poslovili od gostoljubne koč. Šli smo zopet v redu za svojim vodnikom in še sami nismo vedeli, kedar smo dospeli na oni sloviti travnik narcis, kjer se vsak popotnik ustavi, da si natrga šopek v spomin. Ustavili smo se tudi mi in se začeli klanjati vabljivim gorskim cvetkam in profesor je citiral: »Ne pereant, lege mane rosas! Cito labitur aetas!« Oni, ki zna dobro latinski, je hitro prestavil: Zgodaj trgaj rože, da ti ne usahnejo orej: hitro mine čas! in tolmačil: v mladosti se je treba učiti in nabirati zakladov za poznejša leta. Jaz pa sem razumel besede drugače, samo da sem molčal in da nisem nikomur zapal svoje razlage.

Tedaj se je nenadoma vsul dež, kot bi hotelo nebo potrditi moje tihe in neizgovorjene misli. Kakih sto korakov nižje dol in kraja, kjer smo trkali mokro cvetje, se nahaja precej velika planinska staja. Tja smo se zaleteli in našli prijetno zavetišče pred dežjem. V tem sta prišla mino ona dva gospoda, ki sta prejšnji večer delala družbo našemu profesorju, in ne meneč se za dež šla dalje. Mudilo se jima je namreč na vlak. Profesor je zaklical za njima: »Kaj se bojita dežja? Predno bosta minuli dve uri, bo že zopet sijalo sonce!«

»Pa ne danes, morda kedaj drugič!« mu je odvrnil eden izmed njiju.

»Čez dve uri se spomni, kaj sem ti rekel! Pa na slike ne pozabi!« Naš profesor, ki je hodil že mnogo po planinah in ki je trdil, da se na vreme dobro spozna, je bil o svoji trditvi tako prepričan, da smo mu verjeli tudi mi.

Dobrih deset minut pozneje je nehalo deževati in hiteli smo zopet naprej. Pri Karlovem rovu, ki smo si ga površno ogledali, smo dospeli na široko cesto. Postavili smo se v dveh skupinah v troin četverostope, zažvižgali in zapeli in kot mladi vojaki junaški stopali po njej. Nihče ni čutil utrujenosti. Zdelo se nam je, kot da smo šele začeli hoditi. Pa nas je pozneje opravičeval nekdo, ki nas je menda videl, da smo lezli kot sence in da smo komaj prestavljali noge!

Ko smo se bližali Jesenicam, je zagrmelo tam za Možaklo. Nato se je začelo jasiti. Megle so se vedno bolj dvigale; postajale bledeješe, tanjše in redkeješe — in nenadoma je prodrlo zlato solne skozi nje in objelo v radosti solzečo se dolino. Profesor je poskočil ve-

peljati tolmača seboj. Čim bi bil izdan sličen ukaz, bi takoj izginila nemščina iz uradov, in marsikateri zagrizenec bi kar čez noč začel govoriti slovensko. Tudi različni importiranci, ki so po privatnih službah, bi se vrnili, odkoder so prišli, ker ne bi mogli pri nas več izhajati. — Dokler pa ne bo od zgoraj takega naloga in je ta stvar prepuščena na prosto nastavljenecem, da po svojem napravijo kakor znajo in hočejo, dotlej se bo vedno razpravljalo in govorilo s strankami nemško.

Organizacija NRS.

SREZKA KONFERenca V LAŠKEM.

15. t. m. se je vršilo zborovanje članov laškega sreza, na katerega so prihiteli delegati iz Trbovelj, Hrastrnika, St. Lenarta, Hude jame in Laškega, da konstituirajo v smislu Statutov sreziški odbor za Laško. Dosedanji provizorni predsednik gerent Miha Koren je opravičil svojo odsotnost v službenih poslih. Podpredsednik Blaž Zupan pozdravi vse navzoče zborovalce in glavnega tajnika g. Emila Stefanoviča, ki je prihitel na željo zborovalcev na sreziško konferenco. Nato poda poročilo o delovanju organizacije v Laškem in konstatira na podlagi izjav, da je stranka, na katero so naspotniki v početku gledali z nekim prezirnim, zavzela že široke demenzije in stopa sveža in močna v areno političnega boja. Obzahuje samo usodno pogreško, ki so jo storili naši demokrate, da se niso že takoj v početku zvezali z radikalno stranko, ki nam je po svojih idejah, kakor tudi tiktudi dosti sorodnejša, kakor poznana stranka Samostalcev, zelenašev itd.

Nato poda besedo g. Emila Stefanoviču, glavnemu tajniku iz Ljubljane, ki razvija v čez enournem govoru program ideje in taktiko Narodno radikalne stranke in razpravlja o politični situaciji v državi. Z odločnimi in sarkastičnimi besedami ob aplavzu in smehu navzočih zborovalcev, zavrača različna predbacivanja klerikalcev in demokratov in zaključuje svoj govor: »Možje, stranka ste Vi in od Vas odvisi, ako hode to ostala mala sekta ali pa se oo razvila v mogočno stranko širokih mas slovenskega naroda. Polnite me male ljudi, med kmete in delavce, tukaj se bo vodila politika in ne pri zelenih mizah. (Dolgotrajno burno odobravanje.)« Predsednik Blaž Zupan se najlepše zahvaljuje za izjavljanje g. Stefanoviča, ki je govoril iz duše in iz srca svojega naroda in povdarjal, da se radikalna stranka po svojem demokratskem mentalitetu odločno razlikuje od vseh ostalih strank v Sloveniji.

Celinska podoba obširn referat o gospodarskih potrebah v Laškem, kakor tudi celokupnega okraja, odločno kritizira poslikih vprašanjih. V debati so se ponovno zahteva preureditve semišča itd., katere resolucije bomo naknadno prinesli. Niegovim stvarnim izjavljanjem je sledil glasen aplavz. Nato predlaga g. Blaž Zupan resolucijo, v kateri se izreka glavnemu tajniku g. Emilu Stefanoviču enoglasna zaupnica za njegovo marljivo in poštvalno delovanje, kakor tudi za pravilno politiko, ki je po srcu in po duši naroda za politiko malega človeka.

Nato se je volil najpreje krajevni odbor za Laško, na kar se je prešlo na volitve v sreziški odbor, kamor je bil izvoljen kot predsednik Miha Koren in podpredsednik Blaž Zupan. (Poedine forume bomo prinesli sumarično, ko bode organizacijsko delo dokončano.)

Nato se je razvila pri slučajnostih živahna debata o političnih in organizacijskih vprašanjih. V debati so se ponovno zahvalili poedinc glavnemu tajniku za pridno delovanje in uspele intervencije. Nato se je sreziška konferenca z navduševalnim govorom predsednika Blaža Zupana zaključila.

Huda jama. Po sreziški konferenci se je vršilo zborovanje NRS za Hudo jama, na katerem je poročal g. Stefanovič o delavskem vprašanju in delavski politiki. Navzoči zborovalci so sprejeli enoglasno resolucijo, v kateri pozivajo celokupno rudarsko delavstvo, da odločno vsira v borbi proti podjetniku.

Tedaj se je nenadoma vsul dež, kot bi hotelo nebo potrditi moje tihe in neizgovorjene misli. Kakih sto korakov nižje dol in kraja, kjer smo trkali mokro cvetje, se nahaja precej velika planinska staja. Tja smo se zaleteli in našli prijetno zavetišče pred dežjem. V tem sta prišla mino ona dva gospoda, ki sta prejšnji večer delala družbo našemu profesorju, in ne meneč se za dež šla dalje. Mudilo se jima je namreč na vlak. Profesor je zaklical za njima: »Kaj se bojita dežja? Predno bosta minuli dve uri, bo že zopet sijalo sonce!«

»Pa ne danes, morda kedaj drugič!« mu je odvrnil eden izmed njiju.

»Čez dve uri se spomni, kaj sem ti rekel! Pa na slike ne pozabi!« Naš profesor, ki je hodil že mnogo po planinah in ki je trdil, da se na vreme dobro spozna, je bil o svoji trditvi tako prepričan, da smo mu verjeli tudi mi.

Dobrih deset minut pozneje je nehalo deževati in hiteli smo zopet naprej. Pri Karlovem rovu, ki smo si ga površno ogledali, smo dospeli na široko cesto. Postavili smo se v dveh skupinah v troin četverostope, zažvižgali in zapeli in kot mladi vojaki junaški stopali po njej. Nihče ni čutil utrujenosti. Zdelo se nam je, kot da smo šele začeli hoditi. Pa nas je pozneje opravičeval nekdo, ki nas je menda videl, da smo lezli kot sence in da smo komaj prestavljali noge!

Ko smo se bližali Jesenicam, je zagrmelo tam za Možaklo. Nato se je začelo jasiti. Megle so se vedno bolj dvigale; postajale bledeješe, tanjše in redkeješe — in nenadoma je prodrlo zlato solne skozi nje in objelo v radosti solzečo se dolino. Profesor je poskočil ve-

Protestni shod železničarjev, javnih nameščencev in delavcev.

V četrtek 16. t. m. zvečer so imeli imenovani javni shod v Mestnem domu, na katerem so ugotovili svoje socijalno in materialno stališče z ozirom na današnje življenske razmere v delu in boju za obstanek svoj in svojih družin.

Zborovanje je bilo tako nepričakovano številno obiskano, da so stale velike gruč malo zakasnelih posetnikov po hodnikih in celo na trgu pred Mestnim domom.

Zborovanje je otvoril tajnik neodvisne del. organizacije Hlebec. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen Makuč. Prvi je govoril v imenu »Strokovne zveze« strokovni tajnik Svetek. Orisal je v kratkem mučen položaj vseh javnih nameščencev. V imenu Narodne socijalne zveze je govoril nato Juvan, ki je drastično opisal in orisal boj našega delavskega proletarijata s kapitalizmom, ki pri nas sicer še ni tako izrazit, kot v sosednih državah, vendar pa že ogroža s svojim izkoriščanjem ročnih in duševnih delavcev opasen družaben prevrat. Nezaodvoljiv položaj naših železničarjev je orisal Blaž Korošec, v imenu »Jugoslovanske strokovne zveze« je govoril Žužek, za »Neodvisno delavsko stranko Marcel Žorga in za rudarje iz Trbovelj Pristov. Poudarjali so vsi nevzdržno stanje našega ročnega in duševnega proletarijata in utemeljevali opravilne zahteve svojih stanov za očete, matere in proletarski naraščaj, ki tvori stebrišče vsake države. Po teh govorih, ki so navdušili vse zborovalce in zborovalke vseh prizadetih slojev so bile sprejete sledeče resolucije:

1. Da je gmojni in socijalni položaj jugoslovanskega delavstva in nameščentva vsled neznozne dragine in mnogo preniklih mezd postal nevzdržen in skrajno obupen.

2. Da je vsled reakcionarnega zakona o zaščiti države, s katerim je delavski razred postavljen izven zakona delavcem in nameščencem onemogočena vsaka uspešna legalna borba za obrambo svojih interesov in svojega življenskega obstanka.

3. Da so vse dosedanje vlade kraljevine SHS v korist svojih strankarskih interesov brezvestno ignorirale najbolj pereče socijalno vprašanje ročnega in duševnega proletarijata, ki je vsled takega postopanja vlade zgubil še zadno trdnico vere in upanja v socijalno pravičnost buržuaznih vlad.

4. Da v času, ko si posamna industrijska podjetja grabijo milijone profita, v času, ko železnice povišujejo za 100 in 100% svoje tarife, ko vlada povišuje davke in ko draginja dnevno narašča, ostajajo meze in plače delavcev in nameščencev vedno enake, vedno bolj nezadostne.

5. Da je vsled tega stalnega znižavanja realnega zaslužka delavcev in nameščencev prisiljen boriti se za svoj gol obstanek in da je mornarska in rudarska stavka kakor tudi železničarska in nameščenska 24urna protestna stavka le posledica mizernega položaja delavskega razreda.

Z ozirom na gornje konstatacije zahtevajo na shodu zbrani delavci, železničarji in javni nameščenci:

1. Da vlada nemudoma ukrene vse potrebne korake, da se upravičnim zahtevam mornarjev in rudarjev takoj ugodí, in da se takoj prestane z represalijami nad mirnimi rudarji.

2. Da vlada odredi kontrolno komisijo, v katero se naj pritegne zastopnike rudarjev, ki bi določila cene premogu tako, da trbovelski družbi mesto dosedanjega pretiranega 900% dobička ostane samo najvišji zakonsko dovoljeni dobiček od 30%. Odločno zahtevamo kontrolno komisijo, v kateri bodo zastopani konsumenti delavci in ki bo ugotovila prave cene premogu. Protestiramo proti zadnjem neutemeljenem 5% povišku cene premogu in zahtevamo znižanje cen premogu.

3. Zahtevamo, da vlada takoj in brez zopetnega nadaljnega odlaganja in praznega obljubovanja ugodí zahtevam železničarjev in javnih nameščencev, ki so bile predložene vladi v resolucijah od 11. in 16. marca t. l.

4. Najodločnejše protestiramo proti brezmiselnim in proti ustavnim militarizacijam žuž. železničarjev, ki se je izvedla samolastno po ukazu nekompetentne dravske di-

seja in zavriskal in vsi smo se radovali z njim.

»Sedaj gremo na Bled, kajne da sedaj gremo!« nas je zavpilo več hkrati.

»Seveda gremo! Hudega ne bo več! Ako nas pa malo oškropi, tudi nič ne dé!« je rekel profesor.

Na Jesenicah smo se ustavili le toliko, da so si nekateri kupili malo kruha in da so si drugi za silo popravili obu-tev. Nato smo jo mahnil kar po glavni cesti naprej proti Javorniku.

Tu smo prekorčili Savo po dolgem, lesenem mostu in krenili po lepi gozdni poti nad Savo proti Dobravi in bajnemu Vintgarju.

Profesor nam je predlagal dve poti: po zgornji, ki pa je nekoliko daljša, ali vlezanimiva, bi prišli do čudne skale, ki ji sedaj pravijo domačini Baba, ki pa se je nekdaš baje imenovala Možakla in po kateri je dobil pozneje svoje ime ves dolgi gorski hrbet tjaigori do bistriške doline, spodnja pa nas pripelje naravnost pred svetovoznamni šum. Odločili smo se za krajšo, čeprav ni hotel nihče priznati, da je utrujen.

Takoj ob pričetku romantične poti smo se ustavili pri mrzlem studenčku, toda samo za kratek čas, samo toliko, da smo jo potem tem pogumneje ubirali skozi gozd.

Na Dobravi smo kupili vstopnice za Vintgar. Točno ob 12 ih smo dospeli pod šum. Posedli smo na levem obrežju raz-ljučene Radovine tik pod slapom tako, da je na tisoče drobnih kapljic pršlo po nas in da nas je objemal prijeten hlad.

Zadnja glavna južina! Eno uro od-mora, fantje!« je zaklical profesor in se vsedel v travo. Začeli smo se zopet ma-

vizije brez pristanka kompetentnega minist-rstva.

5. Odločno zahtevamo takojšnjo ukini-tev militarizacije železničarjev in energič-no protestiramo proti vmešavanju orožni-štva v stavko rudarjev in proti temu, da se rudarske zaupnike brez dokaza samo na podlagi podlih demunciacij trbovelske družbe zapira in preganja.

6. Kategorično zahtevamo popolno svo-bodo koalicion in štrajka za delavstvo in nameščentstvo ter ukinitvev zakona o zaščiti države.

7. Opozarjamo še enkrat vlado na ob-upno stanje delavskega razreda in izjav-ljamo, da se bomo borili z vsemi sredstvi za svoje pravice in za svoj obstanek.

8. V celjskih zaporih se nahajajoči ru-darji se naj takoj izpustijo.

Z ozirom na »Narodovo« ugotovitev, da ni bilo na protestnem shodu razven »Na-rodovega« poročevalca nobenega drugega poročevalca, moramo ugotoviti s svoje strani, da je bil na shodu tudi poročevalec »Jutranjih Novosti«, le da se radi prevlelike gneče ni drenal k poročevalski mizi. Po-ročilo je izostalo edino-le radi pozne ure, ker je bil dotični del lista že zaključen.

Mariborski obč. svet.

17. avgusta.

Po odobritvi zapisnika zadnje seje občinskega sveta je župan poročal o ne-katerih manjših zadevah. Med drugim je bil izvoljen za namestnika v stano-vajnsko komisijo namesto majorja Gri-solda, ki je odstopil, podpolkovnik Ver-tič. Prošnji društva za preskrbo več-erje mestnim dijakom, naj se kuha dnevno v Ljudski kuhinji za dijake proti odškodnini po 70 večerji, se ugodí.

Irgovcu Žnidariču se prepusti v Franciškanski ulici 30 kvadratnih me-trov občinskega sveta proti običajni na-jemnini po en dinar za kvadratni meter.

Socijalistični klub je stavil predlog, da se dovoli stavkujočim trbovelskim rudarjem enkratna podpora v znesku 5 tisoč dinarjev, kakor je to storil tudi ljubljanski občinski svet. Predlog je bil sprejet brez ugovora.

V zmišlu predloga občinskega svet-nika Klančnika protestira občinski svet proti persekuciji železničarjev z neopra-vičeno militarizacijo ter zahteva, da se to takoj ukine.

Nato slede poročila posameznih od-sekov. Odsek I. (poročevalec občinski svetnik dr. Mulej): 12 prosilcem se do-voli sprejem v občinsko zvezo. Prizivom zoper odmero pristojbin za večjo pora-bo vode se ne ugodí, ker je dokazana krivda pritožnikov. Enako se zavrne priziv proti odmeri globe zaradi pri-krajanja občine na davku za prenočiš-ča. Odsek II. (poročevalec dr. Serneck): 15 ugovorov zoper odmerjenje globe zaradi malomarnega pobiranja dinar-skega davka na nočni obisk gostlin in kavarn se zavrne, deloma pa se globe primerno znižajo. Za popravilo šolskega poslopja v Razlagovi ulici je v prora-čunu dovoljen znesek 40 tisoč dinarjev. Ker je poprava že nujno potrebna, se delo razpiše. Izmed štirih ponudnikov se je po daljši debati oddalo delo primor-skemu rojaku g. Živiču.

Ob 10. uri je župan zaključil javno sejo, nakar je sledila še tajna seja.

KONZULATI V LJUBLJANI.

Gen. konzulat Č. S. R.: Breg št. 8/I. Francoski konzulat: Ljub. kreditna banka, Dunajska cesta.

Hon. konzulat Belgije: Urad Ljublj. velesemnja.

Avstrijski konzulat: Turjaški trg 4/II.

Italijanska delegacija: Zrinjskega cesta 3-I.

R. P.: Izlet na planine.

V.

7. Z Golice na Bled.

Skoro bi bil pozabil na nekaj, ki nam je napravilo tisti dan toliko veselja! Bilo je že bolj proti večeru, ko nas je sklical g. profesor na zeleni, polagoma se dvigajoči travici za koč. Posedli smo okoli njega v mehko travo sredi prijazno kimajočih in dehtečih narcis.

Tedaj je prišel prijazen gospod z lepim, skrbno obritim obrazom, z zlatimi očali in z ljubeznivim in prijaznim pogledom. Poznali smo ga že, saj je malo prej povedal g. profesor, da je to njeg-ov nekdanji sošolec in sin enega izmed prvih naših pisateljev. Postavil je pred nas v gotovi razdalji svoj fotografični aparat in se začel pripravljati, da nas fotografira. Skupina smo je bila popolnoma všeč, vendar se je zdelo gosp. profesorju, da traja vse skupaj malo predolgo. Zato ga je podražil:

»Čuješ, prijatelj — pa imaš tudi pločo v aparatu?« Seveda se je prijazni gospod začel takemu vprašanju, ali profesor je trdil, da se mu je na plani-nah že parkrat nekaj podobnega pripetilo. Ko je bilo dovršeno, nam je inter-essantni fotograf objubil, da pošlje g. profesorju toliko slik, da dobimo vsak eno — seveda samo v slučaju, ako se mu slike posrečijo. Menda se mu niso posrečile, ker do danes jih še nismo do-bili...

Drugo jutro nismo vstali tako zgo-đaj, kot smo sprva nameravali. Na mo-želo veliko žalost se je namreč vreme iz-bremnilo na slabše. Bal sem se že, da

se bomo zadnjemu in morda najzanimivejšemu delu nameravane ture morali odreči. Nekateri so bili kljub temu že na vse zgodaj na nogah in so pohiteli ven — ven med narcise. Drugi pa smo se še malo pavaljali na udobnih ležiščih.

Okoli sedmih pa je oživela vsa koč. Vsi smo bili pokonci, vsak je imel kakšno delo. Ta si je krpal nogavico, oni si je mazal z vazelinom otisnjena mesta na nogah, tretji je stisnil vodeni žulj in namazal skleče mesto z jodovo tekočino, četrti je skušal odstraniti ostre žeblje, ki so mu pogledali skozi podplata in ga rezali živo v meso; tako je šlo vse po vrsti natančno, kot nam je naročil naš gospod razrednik.

Čez dobro uro je bilo vse v najlepšem redu. Vsi smo se počutili dobro, kot da še nismo nič hodili. Kar žal nam je bilo, ako bi sedaj morali iti domov. Toda profesor nam je rekel, da bo lepo, če predno pridemo na Jesenice in mi smo mu zopet verjeli.

Oskrbnik je rekel, da je vse plačano in nato smo se poslovili od gostoljubne koč. Šli smo zopet v redu za svojim vodnikom in še sami nismo vedeli, kedar smo dospeli na oni sloviti travnik narcis, kjer se vsak popotnik ustavi, da si natrga šopek v spomin. Ustavili smo se tudi mi in se začeli klanjati vabljivim gorskim cvetkam in profesor je citiral: »Ne pereant, lege mane rosas! Cito labitur aetas!« Oni, ki zna dobro latinski, je hitro prestavil: Zgodaj trgaj rože, da ti ne usahnejo orej: hitro mine čas! in tolmačil: v mladosti se je treba učiti in nabirati zakladov za poznejša leta. Jaz pa sem razumel besede drugače, samo da sem molčal in da nisem nikomur zapal svoje razlage.

Tedaj se je nenadoma vsul dež, kot bi hotelo nebo potrditi moje tihe in neizgovorjene misli. Kakih sto korakov nižje dol in kraja, kjer smo trkali mokro cvetje, se nahaja precej velika planinska staja. Tja smo se zaleteli in našli prijetno zavetišče pred dežjem. V tem sta prišla mino ona dva gospoda, ki sta prejšnji večer delala družbo našemu profesorju, in ne meneč se za dež šla dalje. Mudilo se jima je namreč na vlak. Profesor je zaklical za njima: »Kaj se bojita dežja? Predno bosta minuli dve uri, bo že zopet sijalo sonce!«

»Pa ne danes, morda kedaj drugič!« mu je odvrnil eden izmed njiju.

»Čez dve uri se spomni, kaj sem ti rekel! Pa na slike ne pozabi!« Naš profesor, ki je hodil že mnogo po planinah in ki je trdil, da se na vreme dobro spozna, je bil o svoji trditvi tako prepričan, da smo mu verjeli tudi mi.

Dobrih deset minut pozneje je nehalo deževati in hiteli smo zopet naprej. Pri Karlovem rovu, ki smo si ga površno ogledali, smo dospeli na široko cesto. Postavili smo se v dveh skupinah v troin četverostope, zažvižgali in zapeli in kot mladi vojaki junaški stopali po njej. Nihče ni čutil utrujenosti. Zdelo se nam je, kot da smo šele začeli hoditi. Pa nas je pozneje opravičeval nekdo, ki nas je menda videl, da smo lezli kot sence in da smo komaj prestavljali noge!

Dnevne novosti.

ZAHVALA.

Povodom glavne skupštine Jugoslovenskega novinarskega združenja v Ljubljani so storiili predstojniki raznih oblasti kakor tudi različne korporacije in zasebni novinarji toliko uslug in so bili — kakor tudi vsa ljubljanska in slovenska javnost — do udeležnikov kongresa tako vstrležljivi, da čuti pripravljani odbor za novinarski kongres v Ljubljani dolžnost, izreči vsem njim najtoplejšo javno zahvalo. Posebno se zahvaljuje še velikemu županu g. dr. Lukanu, mestnemu županu ljubljanskemu, g. dr. Periču, ljubljanskemu občinskemu svetlu, obratnemu ravnanstevstvu Južne železnice, predsedstvu Ljubljanskega velesejma, Zvezi bančnih zavodov v Ljubljani, Zvezi industrijalcev, rektorju ljubljanske univerze, g. dr. Ušeničniku, Kranjski hranilnici, Akademskemu kolegiju, Gospodarski zvezi, pivovarni »Union«, g. Bonvierju iz Radgone, Vinski združenji pri Sv. Boltenku, ljubljanskim hotelom in vsem onim mnogoštevilnim zasebnikom, ki so na ta ali oni način s svojo podporo in svojo gostoljubnostjo omogočili češkim, poljskim in jugoslovenskim novinarjem tako lepo bivanje v Ljubljani in Sloveniji sploh.

Z vsem priznanjem se zahvaljuje tudi ljubljanskim restavracijam, g. ravnatelju Ristu za z velikim umetniškim okusom prireditelj banket in Unioni ter gg. Krapežu in Černetu za okusno prireditev skupnega obeda, oz. večerje. Prav posebno zahvalo pa izreka odbor še g. generalnemu konzulu dr. Shveglu za izkazano veliko gostoljubje na Bledu, enako bratom Tavčarjem in Mariboru. Zahvaljuje se tudi blejskemu županu g. Tomcu in g. Čučku in Ptujcu za prijazno vabilo.

Vsem, ki so nam pomagali in nam šli tako prijazno na roko, bodi najlepša zahvala in zadoščenje dejstvo, da bo ostalo bivanje v Ljubljani in Sloveniji vsem: udeležnikom novinarskega kongresa, češkim in poljskim bratom ter tujcem iz Jugoslavije, v trajnem prijateljskem spominu.

Ljubljana, 14. avgusta 1923.

Pripravljali odbor.

— Visoko pokroviteljstvo. Nj. Vel. kraljica Marija je sprejela pokroviteljstvo nad Savezom veselaških klubov in plavalcev v kraljevini Srbiji, Hrvatov in Slovencev.

— Prisega rezervnih oficijev. Vojni minister general Pešič je odredil, da morajo položiti vsi oni rezervni oficiji, ki tega do sedaj še niso storiili, prisego najkasneje do 25. t. m. Prisego morajo položiti ustmeno in pismeno. Pod pismeno prisego je treba priložiti originalni pečat.

— Izpovedbe v osebo pri oddelku za premož v Ljubljani. »Službene Novine« poročajo, da je bil pri oddelku za premož v Ljubljani upokojen gradbeni svetnik Emanuel Heine. Nadalje so bili pri istem oddelku upokojeni iz državne službe Alojzij Novak, pisarniška oficijantinja Dora Perke, pisarniška pomočnica Lucija Kunčič in začasni pomožni uslužbenec Jernej Tomec.

— Pravica izvrševanja poklica civilnega geometra. Finančni minister je odredil, da se more podeliti onim geometrom, ki so bili vsaj 15 let v državni službi in ki niso izstopili iz nje radi kaznivih ali sebičnih dejanj, pravica privatne geometrske prakse brez polaganja praktičnega ali teoretičnega izpita za civilne geometre.

— Za inženjerstvo in arhitekturo. Gradbeno ministrstvo poziva vse one diplomirane gradbene, strojne elektrotehnične in ladjedelniške inženjerje ter diplomirane arhitekte, ki žele polagati državni tehnični izpit, da pošljejo svoje prošnje, opremljene s kolkom za 13 Din in z originalnimi dokumenti o šolanju in praksi, najkasneje do 1. septembra. Splošno oddelku gradbenega ministrstva. Podrobnejša poljsnaja dajajo gradbene direktorije in imenovano ministrstvo.

— Razpuščeno društvo. Pokrajinska vlada je razpustila podporno društvo tobaknih delavcev, ker že več let ne deluje in ker zaradi nezadostnega števila članov nima predpogojev za pravni obstoj.

— Okrožno sodišče v Mariboru je imenovalo nadgeometra Adolfa Götzla, obl. av. civ. zemljišmerca v Mariboru za stalnega sodnega izvedenca v zemljišmerski stroki.

— Rudarji v stavki. Gosp. Miha Koren je najodločnejše interveniral pri g. velikem županu dr. Lukanu za aretirane stavkajoče rudarje, kakor tudi v zadevi medzvezne štrajka in g. dr. Lukan mu je obljubil, da se bo za stvar kar najprejeseje zavzel.

— Avtomatične telefonske centrale. V ministrstvu pošt in telegrafa se vršijo priprave za ustanovitve avtomatične telefonske centrale v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu.

— Pneumatično čiščenje vagonov. Ministrstvo za promet je dobilo iz Nemčije na račun reparacij posebne instalacije za pnevmatično čiščenje vagonov od prahu in raznega mrčesa. Te instalacije se bodo postavile v posebnih zgradbah po vseh večjih postajah.

— Nova bolnišnica na Sušaku. Meščani mesta Sušak so zaprosili ministrstvo za narodno zdravje, naj izposluje pri vladi, da se na Sušaku zgradi večja bolnišnica za zdravljenje bolnikov iz Sušaka in okolice. Prošnja je bila poslana ministrskemu svetu, ki je o tej stvari na seji razpravljal in odobril kredit od 900 tisoč dinarjev za nakup zgradbe in namestitve bolnišnice.

— Slavnostna operna predstava na čast udeležencem kongresa Jugoslovenskega Sumarskega Udruga v Ljubljani bo v opernem gledališču v torek dne 21. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer. Na podružnice Jugoslovenskega Sumarskega Udruga v Ljubljani se izjavlja D'Albertova opera »Nižava«. Vloga Marte poje gđ. Thalerjeva, vloga Nuri gđ. Korenjakova, Sebastiana g. Levar, pastirja Pedra g. Sovilski, Tomasa g. Zupan, Moruccia g. Fugelj in vloga pastirja Nanda g. Banovec. Dalje nastopijo ed. Matjaž in režira g. Sevastjanov.

— Interesantom iz Novega mesta in okolice. V nedeljo 19. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši v prostorih g. Vintra v Straži občni zbor takozvane »Vodovodne zdruge«. Dnevni red je vrlo važen, gre namreč za elektrifikacijo Krke. Deležji bodo znatno manjši, kakor se je prvotno mislilo, tako da bo vsakemu dana možnost sodelovanja. Z elektrifikacijo Krke se obeta celotni Dolenjski lepša bodočnost. Zato pa, zlasti kmetje iz okolice Straže in Dvora, prihitite polnoštevilno na občni zbor, kjer se bomo pomislili o vseh podrobnostih. — Pripravljali odbor.

— Obrtniki, trgovci, davkoplačevalci! Obrtno društvo St. Vid-Zg. Šiška priredi velik obrtni sešestanek, ki bo v nedeljo, dne 19. avgusta t. l. v šolski telovadnici v St. Vidu pri Ljubljani. Začetek ob pol 8. uri popoldne. Zadeva: Preobila davčna bremen! Poročajo davčni strokovnjaki. Davkoplačevalci! Udeležite se sestanka, da se poučite o bremenih, ki vas teže, da se poučite o napovedanih davkih, da skupno ugovarjamo neprestanemu zviševanju davščin.

— Mariborska elektroinstalacijska in strojna d. z. o. z. »Mellstroja« je izvršila elektrifikacijo v vseh razstavnih prostorih mariborske izložbe. Viseča svetilna telesa, lestenci itd. so na prodaj. Vsaka elektrifikacija (motorji, stroji, hišne instalacije) po najnižji ceni brez konkurence, eventualno plačilo v obrokih. Na željo brezplačni inženirski poset.

— Pamper studiosus. Po Sloveniji se klati neki mlad deček Vladimir Galič, ki se izdaja za revnega dijaka in prosti miloščinu. Obiskal je že več zavodov in zasebnikov, pri čemer pa se ni zadovoljil z darili nego je pokradel, kar je bil mogel. Išlo ga »Dom za vaspitanje maloletnikov« v Beogradu.

— Žile si je prerezala v Rožni niti 29. Marla B. doma iz Smartna pod Smarno goro. Našla jo je raznašalka listov Alojzija Jenškovičeva, ki je poklicala stražnika na Sentiakobskem trgu. Ta jo je za silo obvezal in poklical rešilni voz, s katerim so jo odpeljali v bolnišnico. Vzrok poskušnega samomora je baje nesrečna ljubezen.

— Razne tatvine. Na Kavčevji cesti v Ljubljani je bilo ukradeni Ani Sotlarjevi več belih robcev in prednasnik. — Trgovcu Ivanu Aysenku v Gradišču št. 10 je bil ukraden pisalni stroj znamke »Underwood«, vreden 11.000 Din. — V gostilni Kogovšek v Dravljah je bilo ukradeni Lovrencu Permetu iz Florjanske ulice kolo znamke Adler št. 545.187, zeleno pleskano, vredno 2000 Din.

— Pobegnil je iz vojaški zaporov bos v pomoščni civilni obleki Ludovik Makovec iz Borovnice. Iz sodnih zapiskov v Ormožu na je pobegnil 15letni Malčenko Franc, doma iz Križevljan pri Vinici. Bil je v prelokalnem zaporu zaradi potepuštva in tatvine.

— Nesreča. Ambrož Jakob, delavec v papirnici v Vevčah je bil tako nepreviden pri delu, da mu je stroj zmečkal levo roko. Podati se je moral v bolnišnico.

— Nanad. Martin Pucelj, sin posestnice iz Ruhnje vasi pri Beli cerkvi je 14. t. m. poplaval z neko družbo v Skočjanu pri Novem mestu. Ko so se ga precej nalezili ta »dobrega« se je med njimi vnel prepir. Pucelj, kateri je hotel samo svoje tovariše pomiriti, je bil od njih napaden, ter je dobil nevaren bodljav v desno prsno stran. Pričevali so ga v bolnišnico, vendar je malo upanja, da bi okrevaj.

— Mašne knjižice v vrednosti 3500 Din je vzel neki France Presetnik pri knjižarstvu Al. Zorčič v Krškem. Rekel je, da gre na birno na Gorenjsko in je pobegnil. — Mrtvega so našli v nekem hlevu v Zagrebu 45 letnega moškega, ki je bil znan pod imenom »Lojzke«. Pri njem niso dobili nobenih izkazov, pač pa so ugotovili, da je Slovenec, ki je čisto posejal Zagreb.

— Pisalni stroj je bil ukraden v uradu »Inspekcije daljce« v Mariboru. Stroj je znamke »Adler« in je vreden do 4000 Din.

— V Braslovcah je bilo pokradeno kralju Konradu Strassoru več obleke in perila, za okroglo 6000 Din.

— V Božem so obiskali neželjive gostje posestnika Ivana Učko, ter so mu pokradli za 1000 Din raznega perila. — V isti noči je bilo tudi vloženo pri Francetu Klančniku na Planini, kjer so odnesli tatovi več moške in ženske obleke in perila in 200 Din gotovine.

— Drzen roparski umor v Novem Sadu. V torek dne 14. t. m. se je izvršil v Novem Sadu strašen roparski umor. Proti 9. uri zvečer sta prišli v špeditorsko trgovino Jakoba Müllerja dve moški osebi z namenom, da nekaj nakupita. Začela sta s trgovcem pogovor, naposled pa sta prišla s svojimi praviimi nameni: hotela sta denarja. Ker jima Müller ni hotel ugoditi, je potegnil eden izmed obeh predrežnežev revolver ter je ustrelil parkrat na onemnega trgovca. Kroglja je nesrečno udela prsno, tako da se je takoj zgrudil mrtav na tla. Nato sta si roparja privojsila dnevni izkupiček v višini 250 Din ter sta jo z malenkostnim plenom odkurila. Polcija je začela takoj z energičnim zasledovanjem, toda do danes si še ni posrečilo najti sledove obeh zločincev.

— Lep župan. Tudi dni je bila aretirana v Senti Eržebet Potočaj, 17letna šivilja iz Sente, in sicer na železniški postaji v trenutku, ko je kupovala vozni listek. Nanjo je padel sum, da je zadala ženo sečanskega župana težke telesne poškodbe in tozadevna preiskava je podala pozitivne rezultate. Kot šivilja je prihajala po svojih poslih med drugim tudi v hišo župana Branka Popovića. Župan se je v njo zagledal ter pričel ljubavno razmerje. Dejal ji je, da bi jo oženil, samo da sta mu na poti žena in hčerka. Župan jo je nagovoril, naj ubije njegovo ženo. V to svrhu ji je dal svoj revolver, jo pripehjal v svojo hišo in ji naročil, da stoji za vsak slučaj v kuhinji pripravljena sekira. Ker se je dekle bala streljati, je udarila županovo ženo s sekiro in je nato pobegnila. Mlado zločinko so odpravili na policijo v Sento, ker pa Eržebet neprestano laže in menja svoj zagovor, se začnekrat ne more ugotoviti pravo stanje cele zadeve.

— Kranjske novosti. Pogreb. V sredo popoldne se je vršil pogreb fantičke g. inž. Josipa Porente od Gradbene direktorije v Ljubljani ob lepi udeležbi občinstva. N. v. m. p. l. — Priznanje. Dan je bil lep in silno vroč. Kdor ni napravil kaj gosposkega, ali ni izginil v gozd, se je potopil v valove hladne Save, ki mu je ohladila žvece za četrto uro, in ki ga je poklicala za čas k bolj vsestranskemu življenju. Dopoldne pa je bolj priljubljeno mestno kopališče, kjer se kopalcem večnoma solinijo. Popoldne je bilo na ulici popolnoma mrtvo in zvečer je bil velikanski osebni avtomobilni promet večnoma v smeri proti Ljubljani, ki je dvi-

gal silne oblake prahu, da človek skoro ni mogel na izprehod na kranjsko polje. Suvo-bor je menda posebno v nedeljah cilj rado-vednosti vsi plašni prebivalstva Slovenije in tudi Hrvatske. Hrvatski republikanci, ki se ne bojijo barikad, imajo v zameno krasno jezero s prijetno vodo. Tudi marsikateri visokoizobraženi klerikalni Slovenec, ki mu je postal monarhizem že preokostnel, do-čim bi se njemu hotelo bolj zivahnega življenja, v katero bi tudi on venomer posegal s svojimi duhovitosmi, se lahko nemoteno hladi v jezerski vodi. Sicer pa tvori menda večno tja gori čifurija kot že lani. Iz ve-likanskega prahu v Kranju, ki ga razvijajo avtomobili, drveči zvečer z Bleda, smo za-šli na Bled. Torej vrnimo se v takozvano gorenjsko metropolo, je izustil gotovo Blei-weis ali Toman. Zvečer pričakujemo nekaj podoknic in mnogo nemira. — Griža v Kranju. Kot skoro vsako leto je tudi letos vsled silne vročine izbruhnila griža v mestu, ki je zahtevala dozdaj že eno otroško žrtev, otroka g. stavbenika Bidovca. Pozor starši!

— Celjske novosti. Zopet nesreča pri kopanju. V sredo popoldne se je v bližini železniškega mostu kopal v Savinji praktikant trdnice Weiner na Glavnem trgu Neumann. Zašel je v valove in utonil. — Vreme. V četrtek smo po vročih dneh dobili po naših krajih zopet dež, kateri je bil tako izdaten, da so že proti popoldne pričele vode naraščati. Dež je bil že silno potreben in bo posebno koristil poljem in vinogradom.

— Mariborske novosti. Za letošnje jesensko porotno zasedanje, ki ga predsednik bo dvorni svetnik in pred-sednik okrožnega sodišča dr. Jakob To-plak, njegovi namestniki pa dvorni svet-nik Josip Fon, višja deželna sodna svetnika Josip Strgar in Franc Posoga ter de-želna sodna svetnika Jan Guzelj in dr. Franc Pichler, so tudi porotniki že iz-žrebani. — Dne 21. t. m. dospe v Maribor skupina francoskih geografov, ki v študijske namene potujejo po Sloveniji. Gostom pripravila tukajšnji francoski kro-žek dostojen sprejem. — Uprava indu-strijsko-obrtno izložbe poziva vsakogar, kdor ima kako terjatev do uprave izložbe, naj predloži svoje račune najkas-neje do 20. t. m. upravi, ker bi se kesnje predloženi računi ne priznali. — Državni in občinski nameščenci, kakor tudi častniki, ki se izkažejo z legitimacijami, do-be za obisk industrijsko-obrtno izložbe pri navadni kakor tudi pri permanentni vstop-nici 50% popusta. — Od zadnje veselice studenjske požarne brambor, ki se je vršila 15. t. m., je 26letni delavec v delavnici južne železnice Bogomir Goisenešger ne-znano kam izginil. Sumi se, da se mu je pripetila kakšna nesreča. — Glede na ponovne slučaje, da so varnostni organi na-šli odprte lokale trgovin tako med opoldanskim odmorom, kakor tudi ponoči, naroča mestni magistrat, da morejo vsi lastniki obrtnih lokalov imeti na vratih po-slovnih prostorov označeno, kje stanujejo, oziroma, kdo ima ključ v šrambi. Obnem dolga magistrat, da morajo biti vsa vežna vrata poletni ob 10. uri, pozimi pa ob 9. uri zvečer zaprta, zjutraj pa se ne smejo pu-šati odprta poleti pred 5. uro in pozimi pred 6. uro. Prestopki te določbe se bodo kaznovali v smislu veljavnih predpisov ob-činskega reda.

— Ptujске novosti. Pred kratkim se je mudil v Ptuj predsednik francosko-sloven-skega združenja v Parizu gosp. Lucien Ren-wier. Ogledal si je mesto in vse ne-gove zanimivosti, pri čemer sta ga vodila okrajni glavar g. dr. Pirkmajer ter pro-fesor francosčine na tukajšnji gimnaziji gosp. dr. Zelenik. — Preteklo soboto se je vršilo v veliki dvorani Mestnega doma zbor-o-vanje vseh občinskih predstoj-nikov ptujskega okraja, na katerem je glavni poročal o kuluku ter dal županu potrebne smernice glede uporabljanja tega najnovejšega zakona. V splošnem smo mne-nja, da se kuluk pri nas ne bude uveljavljati, ker imamo že davno institucije, ki nam brezhibno vzdržujejo prometna pota. — Zadnji terek se je vršilo tretje preda-vanje našega akademskega društva in si-cer je predaval bar. iur. Kasper o »Zgo-dovini in pomenu borze«. Udeležba je bila precejšnja, kar je znak, da se tudi Ptujčani vsaj toliko zanimajo za gospodarska vprašanja kakor povsod po ostalem svetu. Po končanem predavanju se je tudi tokrat vršila daljša debata, katere so se udeležili posebno ravnatelj tukajšnje podružnice Ljubljanske kreditne banke gosp. Matevžič, trgovec Senčar jun. in okrajni sodnik dr. Travnar. Ravnatelj Matevžič nam je razla-gal v izčrpnem in jako zanimivem govoru poslovanje in organizacijo borze; dotaknil se je tudi vprašanja ustanovitve ljubljanske borze ter nam razložil pomen te gospodarske institucije za nas Slovence. Prihodnje predavanje se vrši v torek, dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu. V obče se bodo vršila predavanja akademskega društva do približno srede meseca oktobra, ker so akademiki večnoma do tega časa na počitnicah. — Tukaj sta te dni umrli g. Arnuš, upokojeni stražnik in gos-pa Roza Poskoschill.

— Ako je mogoče Avstrijcem s svojo slabo valuto nakupovati na Češkem, zakaj ne bi zmogli tega tudi mi. Češkoslovaški industrijski trgovci so z ozirom na Jugo-slavijo kalkulirali izredno ugodne cene, ta-ko, da je omogočen vsakomur ugoden na-kup. Naj prestane komodnost in kupujemo s prve roke, ker je to v interesu nas vseh. Praški vzorčni velesejcem v dne 2.—9. septembra bo pokazal vse, kar premore češkoslov. trgovina in industrija, zato naj noben jugosl. grost ne zamudi ugodne pri-like ter naj istega poseti. Posetniki dobijo 33% znižano vožnjo za vse vlake in polo-vični vizum.

— Običajne in posebno dolge valjčke z večletnim lantvom »STOLWER«, zastop-stvo Ljubljana, Selenburgova ulica 6-L.

Iz društvenega življenja.

— Društvo »Soča« priredi v nedeljo dne 9. septembra popoldne v areni Narod-nega doma veliko primorsko ljudsko vese-lico. Tu zabaval se po svoje vsak, ki na-meril bude tja korak. Smeha polno igro, srečolov — daril obilo, petja ubranega — dekleta zbrane, srce se veseli, k plesu tja hiti — prosto — svobodna zabava ti li-ca vesolja žari. Pridi, ne pozabi, ker čuti se bode med nami vsak — med brati — čes brat.

— Šentjakobski gledališki odbor vabi inteligentne gospodine in gospode, ki ču-tijo zmognosti do gledališke umetnosti in imajo veselje do udejstvovanja v duhu kul-ture in napredka, da priljavijo svoj pristop najkasneje do 31. avgusta t. l. na naslov: Šentjakobski gledališki odbor, Florjanska ulica 27/L.

Sokolski vestnik.

— Tekma Sokola ribniškega okrožja in javna telovadba v Ribnici. Dne 15. t. m. se je vršila tekma Sokola ribniškega okrožja v Ribnici. Tekmoval je samo moški in ženski naraščaj. Tekme se je udeležil naraščaj Sokola Ribnice, Kočevje, Sadržica in Velike Lašče. Tekma je pričela ob 7. uri. Izid je bil prav zadovoljiv. Prvenstvo je odnesel od moške dece Turzansky Helmut, od ženske pa Burgar Manca, oba od kočev-skega Sokola. Drugo mesto je dosegla moška deca ribniškega Sokola. — Ob 10. uri dopoldne je bil sprejem gostov na kolo-dvoru. Ob 1. uri popoldne se je vršil po-hod po trgu, kakor je bila javna telovadba z zelo zanimivim sporedom. Kot zaključna točka je bil nastop kočevskega naraščaja s posebnimi prostimi vajami. Telovadci so izvajali vse točke zelo dobro, za kar jih je navzoče številno občinstvo tudi burno po-hvalilo. Po končani telovadbi so se razde-lile diplome, na kar je sledila dobro uspe-la prosta zabava.

Dopisi.

TRBOVLJE.

V torek 14. t. m. se je vršila v občinski pisarni, občine Trbovlje IV. redna seja gerentskega sosveta.

Gerent Milan Koren je točno ob 4. uri popoldne otvoril sejo in prečital uradni raz-glas pokrajinske uprave o imenovanju dveh novih gerentskih svetnikov, gg. Karel Omerze, učitelja in Franc Zupana.

Po prečitjanju zapisnika je gerent Ko-ren poročal o zasnutku in načrtu, glede po-stavitve lasne občinske opekarne, ker po strokovnjaški sodbi je glina dovolj, za pre-cejšno število let, ter je izvršne kakovosti. O tem se je razvila več kot ena ura tra-la-voja, živahna debata, stavili so se različni predlogi-nasveti, kako naj bi se ležišče glin-e bolj racionalno in ekonomsko izrabilo v prid občinskega gospodarstva v Trbovljah. Ker ni mogla debata primesti jasnih smer-nic, dela v komunalni opekarni, predlaga gerentski svetnik tovarši Sutarčič, da se zadeva opekarne odloži z dnevnega reda in se nalaga gospodarskemu odse-ku, da na prihodnji gerentski seji pri-sebe specializirane predloge, se da delo v ope-karne v zakup, ali v akord, kar se enogla-sno sprejme. Nato je poročal gerent o na-kupu konjev, vozov, cele priprave za ob-čino Trbovlje, kar se odobri. Občina na ta način prevzame vožno pošto, razne vožnje za občino in če ne bi bili konji preveč za-pošteni, se gre tudi občanom pri raznih vož-njah na roko. Odkloni se prošnja g. Jakliča, glede prodaje stavbene parcele v bližini se-danjega kamenoloma in bodoče opekarne; firma »Reklame« podjetje, se priporoča in dovoli, da sme v trboveljski občini posta-viti 19 reklamnih tabel za plakatiranje raz-nih plakatov, da pa v slučaju, da se ceste v Trbovljah regulirajo, iste reklamne table odstranijo in vpostavijo na druge kraje, če bi slučajno, ne bi bile sedanje na prostoru. Sklene se, da se del. nog. sport. klubu »Zo-ra« da prostor za napravo moderne igriš-ča šele potem, ko najemniki občinskih trav-nikov in njiv, pospravijo poljske pridejke.

Prost. gasil. društvo se da v naprej šele za leto 1924, 1925 in 1926 pripadajočo občinsko subvencijo v znesku 15.000 Din, ker se društvo radi nabave avtomobila z motorno bri-gzalno nahaja v denarnih težkočah, odkloni se pa prošnja istega društva glede prepu-stitve parcele 145/1 in 146/2 za napravo igrišča in kopališča, ker je ta dolžnost kot običajne sanie, da ista sama zgradi deško igrišče in kopališče, ker je to v njenem komunalnem programu in je to tudi njena naloga, da isto tudi izvrši, ni pa to naloga gasilnega društva. Redar Sršen se na nie-govo prošnjo upokoji in se obnem razpiše služba enega redarja samca. Sovet-niki so stavili še razna vprašanja na ge-renta, in so bili z odgovorom zadovoljni. Po odobritvi kredita za občinsko aprovi-zacijo za nakup moke in po rešenju par prošelj in uradnih razglasov je gerent ob pol 9. uri zvečer zaključil sejo.

— Brežice. »Mladost«, ljubzenzsko dramo v treh dejanjih, priredi »Klub na-prednih slov. akademikov v Celju« dne 18. avgusta ob 20. uri v dvorani Posojilnice. Gostuje in režira g. R. Zeleznik, član Udr-ženja gled. izralcev. Ker je čisti dobiček namenjen ustanavljanju in vzdrževanju klub-ovih ljudskih knjižnic v obmejnih krajih, vabimo k najobilnejši udeležbi. Odbor.

— Iz Rogaske Slatine nam poročajo: Ves ta teden so se pri nas vršili koncerti. Dne 9. t. m. sta nastopila g. pianist Ciril Ličar in namesto obolelega I. basista za-grebške opere g. Flögla g. Josip Rliavec, dne 11. gg. Thierry-Kavčnikova in Julij Be-tetto, naslednji dan smo čuli hrvatsko pevsko društvo »Zora« iz Karlovca, a na vel-ki prireditvi v korist domače šolske dece 15. t. m. sta sodelovala gg. Rliavec in Flög-ler. Imena posebnih umetnikov povedo sama, da so bili vsi ti večeri polni najviš-jeje užitka, a tudi »Zora« se je izkazala vredno silnate tovarišije. Skratka: cela vr-sta najboljših moči iz vse domovine se je bila zbrala kakor za tekmo, da pokaže su-čajno prav zdaj izredno mnogoštevilnim inozemskim gostom, kako bogato kille v naši bogati zemlji tudi — kulturno polje.

— Iz Mozirja. Dne 11. t. m. se je ob priliki dobave novega zvona za farno cer-kev v Nazarjih, težko ponesrečel pri stre-ljanju graščinski hlapec Franc Skončnik iz Prihovega. — Dne 12. t. m. po blagoslo-venju novega zvona v Nazarjih, so se steli fantje. Izid sledeči: 13 oseb težko in lahko ranjenih, med njimi tudi družinski četje. Zdravniško pomoč je nudil dr. Goričar in dr. Rak. — Dne 13. t. m. je zgorela Antona Remic, posestnik in gostilničarju v Na-zarjih gospodarsko poslopje in hlevi ter vsa krma. Škoda znaša 100.000 Din. Požar je nastal, kakor se domneva, iz neprevidnosti tujeve in gostov, ki so bili ob priliki slavnosti blagoslovljenja novega zvona v Na-zarjih, nastanjeni in imenovani gostilni ter so zavrgli tleče odpadke smodk ali cigaret v lahko zapaljive snovi, ki so začele tleti. Vse te težke nesreče, so sad klerikalne ha-harije in podivjanosti, ki ob vsaki prireditvi rodijo silne nesreče. — Klerikalni poslanec Vladimir Pušenjak, prireja povsod shode. Predmet njegovih izjavljanj je: kuluk, davki in ureditve države v smislu programa SLS. Pri vsaki priliki pa ne pozabi udrihati po radikalcih, ki so po njegovem govorjenju krivi, da poslanci SLS ne morejo doseči popolnoma nič. Pri takšnih prilikah si pri-vošči tudi Pašica, kot velerba, Radiča, ki jih je brezobzirno spjel na led, več o tem ga je sram povedati, da ne bi ljudstvo zve-dejo, kako žalostno vlogo so igrali, in celo na Novačana se zvali, ker se čuti v odda-ljenosti dovolj varnega pred klofutam.

Novosti iz Primorske.

— Dve slovenski soli v nevarnosti. V Doberdobu in v Devinu sta razpisani dve slovenski soli, za kateri se dosedaj ni po-tegnili še noben slovenski učitelj. Če ne bo nobenega reflektanta, izgubijo Slovenci obe soli. Tu je na vsak način nujno potrebno, da se takoj javita dva požrtvovalna učite-lja za ti dve soli, da se prepreči zopet ve-lika narodna nesreča.

— Kako »razširjajo« Italijani svoj je-zik. Nedavno je hotela neka v Trstu usluž-bena služkinja oddati na glavni pošti pri-poročno pismo, namenjeno svojim staršem v slovenskem Primorju. Naslov je pač na-pisala v slovensčini, ker ni bila italijansčine zmožna. Dotični poštni uradnik pa ni maral sprejeti v slovensčini pisanega na-slova; zapovedal je dekletu, da napiše na-slov v italijanskem jeziku. Ker ni znala, je morala povpraševati in šele nato so spre-jele pismo v svrhu odpreme. Ta junakičin tržaških poštnih uradnikov je pač značilen in pokazuje, da se oprijemljejo Lahi naj-abbotnejših sredstev v svoje nečedne, raz-narodovalne namene.

Iz raznih krajev naše kraljevine.

— Lahkovernost se danes vsak dan mašuje. V Zagrebu se je seznanil neki tr-govec iz Varaždina z nekim prefrigancom, ki se mu je predstavil za trgovca iz Subo-tice. Zaprozil je varaždinskega trgovca, naj mu posodi 100 Din, češ da mu manjka ravn-toliko, da plača neko blago in da mu bo vrnil denar popoldne. Toda popoldne ni bilo ne denarja, ne subotiskega »trgovca«.

— Trgovci z belimi sužnji. Osiješka poli-cija je aretirala nekega Josipa Lakota, ki se je pečal s trgovino z dekleti. Izvabljali je 16 do 20 letna dekleta pod raznimi pre-tvezami v razne oddaljene kraje ter jih je potem prodajal. Ovdala ga je neka Marija Jun, ki jo je tudi hotel zvesti s seboj, pa mu je še pravčasno ušla.

— Poštni pošteni. Novosadska poli-cija je aretirala tri delavce v skladišču no-vosadske pošte, ker so iz njega dalje časa krađli blago ter ga prodajali. Dosedaj se še ni moglo ugotoviti, koliko so povzročili škodo.

Izpred sodišča.

DVA DRAGA CVETA.

Mlada deklica Mihaela Zupanova je ut-ra-gala iz nekega drevesa v mestnem nasadu ob Bleiweisovi cesti mimogrede dva cveta. Z ozirom na dejstvo, da se devastacije v mestnih nasadih vedno bolj množijo, je bila obsojena na 24 ur zapora. Ker pa je dobilo dekle, ki je jokaje prošlo, že kazenski nalog od mestnega magistrata na 100 Din globe ali 5 dni zapora in pa 10 Din za nalog in je se-nat teh 24 ur odpustil, ker predvideva za-kon hudoben namen in dejansko škodo.

HUDA GROŽNJA.

Posestnikovega sina Leopolda Grudna so vzeli grančari na piko, češ da je hud in nevaren tihotapec. In res ga je zasačil dne 13. junija neki grančar — Rus — in ga po-zval na stražnico. Gruden pa je šel raje v gostilno. Ko je prišel Rus za njim, ga je na-hrutil, da je mrčina in da bo njegovemu starejšinu lase potrgil in mu glavo z lo-dom našimral. Obsojen je bil na 6 dni za-pora. Njegova pritožba, češ da ni žalil fi-nancarja, marveč, da so se le fantje meč-sabo šalili, je bila tudi primerno zavrnjena.

USODNA DENARNICA.

Ižanski delavec Fr. Babšek, ki je bil ra-di tatvine in vlačuganja že 13 krat kazno-van, je našel na Krekovem trgu denarnico, v kateri je bilo nekaj bankovcev in šel ve-šel takoj k »Činkoletu«. Tam pa je nataka-rica spoznala denarnico od enega prejšnjih gostov. Babška so aretirali in sodnik ga je obsodil na 1 dan zapora.

Gospodarske vesti.

L. jugoslovski kongres trgovskih vrtnarjev kraljevine SHS se vrši v dneh 1. in 2. septembra t. l. v Ljubljani.

Kot vsaka druga panoga, tako stremi tudi poklicno vrtnarstvo za ciljem, da se dvigne nam čimvišji strokovno stopnjo ter z združenimi močmi uresniči svoje ideje in varuje svoje stanovišne interese.

Vprašanje čimtesnejše združitve vseh trgovskih vrtnarjev je za vsakega posameznika življenjske važnosti, vsled česar so prijavili udeležbo na kongresu skoraj vsi pripravljalnemu odboru poznati vrtnarji.

Pozivljajo se pri tej priliki vsi oni vrtnarji, ki se niso prejeli vabil, da s pomočjo nemudoma svoje naslove na »Odbor vrtnarskega kongresa« v Ljubljani, da se jim more pravočasno doposlati program kongresa in legitimacija za znižano vožnjo po železnici.

Transportne olajšave udeležencem Prškega velesejma v Češkoslovaški in Jugosloviji. Prometno ministrstvo kraljevine SHS in ravnateljstvo Južne železnice v Ljubljani je dovolilo udeležencem Prškega velesejma, ki se izkazuje z legitimacijo (iste izdajajo zastopniški uradi Češkoslovaške republike) 50 % popust na železniških brez prekinjenja vožnje tja in nazaj. Popust je veljaven na vse osebnostne in brzo-vožne št. 4-5. Ministrstvo železnice CSR je tudi odobrilo 33 % popust na vseh državnih progah brez razlike vlakov tja in nazaj.

Popust pri viridiranju potnih listov udeležencem Prškega velesejma. Ministrstvo zunanjih zadev je ugodilo prošnji uprave praških velesejmov in določilo, da se udeležencem velesejma iz kraljevine

SHS dovoli 75 % popust. Vizumi se bodo izdajali za en četrt ceno.

Položaj moravske industrije. Zveza industrijev na Moravskem poroča, da deluje od 103 tiskov, ki tvorijo zvezo, samo 98. V normalnih časih je bilo zaposlenih pri članih Zveze 27.937 delavcev. Meseca marca je znašalo število delavstva, ki je bilo zaposleno pri podjetjih, vključenih v Zvezo, samo 17.892, v aprilu 18.898 delavcev. Število popolnoma zaposlenega delavstva, t. j. onega, ki dela 6 dni v tednu, je znašalo v marcu 14.429 in se je dvignilo v aprilu na 15.411. Večjo zaposlenost je opaziti zlasti v tekstilni industriji.

Industrijska kriza v Švici. Število tovarn, ki spadajo pod tovarniški zakon, je poraslo od leta 1911 za 19,6% od 1910 do 1922 je padlo za 13,5%. V tekočem letu dela samo 8054 podjetij. Največjo krizo sta morali pretrpeti kovinska in lesna industrija. Galanterijska in urarska industrija sta izgubili 249 podjetij. Ročno delo je nazadovalo v zadnjih štirih letih za 20%, zlasti v urarski industriji, ki je nazadovala za 40%.

Nova tovarna platna. V Starem Beču se snuje tovarna platna in sukna. Tovarnica bo moderno urejena. Osnovni kapital je večinoma češkoslovaškega izvora. Zida se v bližini kanala Kralja Petra.

Žitno tržišče v Argentini je zelo živahno. V prvih treh mesecih je znašal izvoz žita iz Argentine 1.841.000 ton. Splošno sodijo, da bo mogoče izvoziti letos vse razpoložljive količine žitaric.

Boljševiki in gospodarstvo. Boljševiki v sovjetski Rusiji so uvideli, da s svojimi metodami in načeli ne pridejo nikamor, zato se vračajo k staremu sistemu. V Moskvi so dovolili ustanovitev privatne banke z osnovnim kapitalom 15 milijonov zlatih

rubljev. Banka se bo pečala z vsemi bančnimi transakcijami ter je ustanovila svoje podružnice po vseh večjih mestih v Rusiji ter jih bo tudi v inozemstvu. Tudi zavarovanje v vseh oblikah in vseh vrst nameravajo boljševiki zopet uvesti.

Mednarodni velesejem v Frankfurtu. Jesenski sejem bo od 23. do 29. septembra. Prospekt je moči vpogledati v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Cena papirja v Nemčiji. Maksimalna cena za tiskarski papir za časopise v Nemčiji znaša za rotacijski papir 874.000 mark za 100 kg, formatni papir 874.250 mark za 100 kg, postavljeno na prejemnikovo postajo.

Dohodki naših carinarov so znašali v prvi in drugi desetini julija skupaj 83.582.692 dinarjev.

Avstrijski davek na poslovni promet od luksuznega blaga. V Avstriji se je pred kratkim uvedel splošen davek na poslovni promet v izmeri 1%. Poleg tega se o luksuznih predmetih pri prometu v podrobnih prodajih pobira povišan prometni davek v izmeri 12%. Za podrobno prodajo se smatra vsaka prodaja, pri kateri ne kupi blag apoklični trgovec v ta namen, da ga v neizpremenjeni ali predelani obliki napreduje. Ako si hoče trgovec nabaviti luksuzno blago za nadaljnjo prodajo in si pri tem prihraniti 12% prometni davek, mora v smislu avstrijskih predpisov o davku na poslovni promet dokazati z uradnim potrdilom obstoj in vrsto svojega obrata. Potrdilo se mora pokazati pri vsakem nakupu, ako ni dobavitelj iz odjemalcev v stalnih poslovnih stikih in sta mu natanko znana vsebina in doba veljavnosti uradnega potrdila. — Uradna potrdila, ki se potrebujejo, da si trgovec prihrani 12% luksuzni davek, izdajajo avstrijska davčna oblastva I. stop-

nje. Inozemcem izdajajo ta oblastva uradna potrdila le, ako predložijo potrdilo katere avstrijskih trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic (Feldkirch, Graz, Innsbruck, Celovec, Linz, Salzburg in Wien) o obstoju in vrsti njihovega obrtnega obrata. — Zbornice izdajajo potrdila vsakemu inozemskemu trgovcu, ki dokaže, da je v resnici trgovec. V tem primeru se smatra za zadosten dokaz potrdilo trgovske zbornice, v katere okoliščine izvršuje trgovino, ali potrdilo konzularnega zastopstva lastne države ali pa potrdilo avstrijskega konzularnega zastopnika njegovega okoliša. — Interesantom je seznam blaga, ki se v Avstriji glede plačevanja davka na poslovnih promet smatra za luksuzno blago, za katero se pobira davek le v podrobnih prodajah, na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Obrambne carine za romunsko železno industrijo. Romunska železna industrija se bori z veliko krizo, ki jo povzroča inozemska železna konkurenca, ki je močnejša kakor domača romunska industrija. Industriji so se zato obrnili na vlado za uvedbo zaščitnih carin, ker je drugače nemogoče zaščititi romunsko železno industrijo pred grožnjo katastrofe. Kakor poročajo, potekajo pogajanja ugodno in bodo nove uvozne carine kmalu uvedene.

Sadjaški tečaj v Črni gori. Poljedelsko ministrstvo je odobrilo večje kredite za otvoritev več sadjaških tečajev v Črni Gori. V te tečaje se bodo sprejemali sinovi poljedelcev, da se izobrazijo v sadjarstvu.

Plemenska živina za Bosno. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo kredit 400.000 dinarjev za nabavo drobnice, ki se bo razdelila posameznim siromašnim poljedelcem in državnim posestvom ter bo služila za plem.

Izvoz lesa. Velika francoska tvrdka išče v naši državi tvrdko, ki bi mogla dobiti 150 ton izdelanega lesa, takozvanega »bois merains« (znanega pod nemškim nazivom »Biederholz«). Podrobnosti je moči izvedeti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Izvoz našega cementa v Južno Ameriko. Te dni odpluje iz Splita brod »Izgled«, last »Jugoslovenskega parobrodne družstva Račić«, s tovorom 6000 ton dalmatinskega cementa. Brod je namenjen v Čile, kjer se bo uporabil cement za zgradbo pristanišča v Antafagasti, katero gradi dva podjetnika, jugoslovenska rojaka. Po iztovorjenju cementa bo brod naložil 7000 ton čilskega solitra za našo državo. Na ta način pridemo do najcenejšega čilskega solitra. Zelo hvalevredno je prizadevanje naših rojakov v Ameriki, da se oživijo zveze med njihovo novo in staro domovino, kajti take direktne zveze nam bodo mnogo prinesle k naši gospodarski samostojnosti.

Francoski izvoz. Francija je izvozila v prvih šestih mesecih letošnjega leta v Nemčijo za 389 milijonov fr. frankov blaga. Ta vsota je za 254 milijonov manjša, kakor je znašal izvoz v istem času lanskega leta.

Dobava slame. Pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 30. avgusta t. l. druga očetna licitacija glede dobave 180.000 kg slame. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.

Odgovorni urednik: Milha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Edmond et Jules de Goncourt:

Renée Mauperin.

(Roman.)

(Nadaljevanje.)

Ko mu je mati umrla, ga ni nič več zadrževalo v tem malem mestu. Ker se ni smel vrniti v Pariz, je prodal hišo v Bourmontu in zala zemljišča, ki jih je imel v okolici, izvemši pristavo v Villacourju in se preselil s svojo mlado ženo na veliko posestvo, ki si ga je kupil daleč dol v Basignyu, v Morimodu. Tu so bili ostanki velike opatije, kos zemlje, ki je bil vreden imena, katero so mu bili dali menihi: Mort-au-monde. Bil je divji in mogočen kotiček narave, ki je mejil na ribnik, katerega površina je znašala sto oralov, in na prastar hrastov gozd. Travniki so bili stisnjeni med prekope, zidane iz rezanega kamna, po katerih je se voda pretakala v senci dreves. Od časa revolucije sem je bilo vse zapuščenost, studenci v senci, divje rastoče rastline, živinske steze, razvaline poslopj in zanemarejeni vrtovi. Tu in tam so preostajali kamni: vrata, klopi, kjer so delili beračem juho, tu kor kapele brez strehe, tam sedem nadstropij zidov à la Montreuil. Poslopje pri vzhodu, zidano v začetku prejšnjega stoletja, je bilo edino, ki je še stalo nerazrušeno in skoraj v dobrem stanju: tu se je naselil g. Mauperin.

Tu je živel do l. 1830 samoten in zakopan v

študij, zatopljen v štivo, iz katere je črpal ogromno vsestransko znanje. Predelal je zgodovinarje, filozofe, politike in se poglobil do dna vseh industrijskih ved. Ostavil je svoje knjige samo, da se nasrka zraka, si osveži glavo in si utruiti telo s sprehodi, ki so ga vodili šest milj daleč čez polja in skozi gozdove. Ljudje so bili že vajeni, ga videti na njegovih sprehodih: od daleč so kmetje spoznali njegov korak, njegovo dolgo zapeto sunko, njegove velike noge, ki so razodevale konjeniškega oficirja, njegovo glavo, ki je bila lahno nagnjena in kol, ki ga je bil izruval iz nekega vno-grada in ki mu je služil za palico.

Gospod Mauperin je stopil iz tega delovnega in skritega življenja samo za časa volitev: takrat pa se je prikazoval v vseh krajih glavarstva. Volil se je okoli, navduševal z ognjem svojega vojaškega glasu zborovanja volilcev in vodil boj zoper vladne kandidate: to je bila spet vojna zanj. Po končanih volitvah je zapustil Chaumont, se vrnil k svojim navadam in zginil v temni tišini svojih študij. Rodila sta se mu dva otroka, deček l. 1826 in deklica l. 1827. Prišla je revolucija leta 1830, bil je imenovan poslanecem. Vstopil je v zbornico z ameriškim teorijami, ki so ga približevale Armandu Carrelu. Njegova beseda, krepka in vojaška, polna misli, je vzbujala pozornost. Postal je sodrinski list »Le National«. Bil je tudi eden prvih njegovih delničarjev in pisal je vanj napade na budget in na finance.

Dvor se mu je skušal približati; stari tovariši, ki so postali pribojniki novega kralja, so ga otipavali z obljubo visoke vojaške službe poveljnika, kajti za tako bodočnost je bil vedno še dovolj mlad. Toda kratko je odklonil. L. 1832 je podpisal protest poslancev opozicije proti besedam »sujets du roi«, ki jih je bil izrekel gospod de Montalivet in boril se je zoper sistem do l. 1835.

To leto mu je soproga podarila dete, deklico, katere rojstvo ga je globoko presunilo. Njegova dva prva otroka sta mu bila dala samo hladno veselje, srečo brez zabave; nekaj jim je manjkalo, kar vzbuja očetu smehljaj in veselost pri domačem ognjišču. Oba je gospod Mauperin ljubil, a oboževal ju ni. Upanje očeta, da bo imel veselje z njimi, je bilo varano. Upal je, da bo imel dečka-škrateljčka, malega srčkanega hudička, v katerem stari vojak spet najdejo mladost svoje krvi in takorekoč grom smodnika. Njegov sinček pa je bil zelo resen, priden, pameten deček, »gospodična«, kot ga je imenoval. Zanj je bilo zelo žalostno, skoraj sramotno, da je bil njegov dedič ta mali mož, ki svojih igrar ni razbijal. Z njegovo hčerko je bilo isto: bila je ena onih deklic, ki se rodijo kot žene. Izgledalo je, kot bi se igrala z njim zato, da ga zabava. Mladostnih let skoraj ni imela. Ko je bila stara pet let, je prišel enkrat nek gospod obiskat njenega očeta in hitro je tekla, da si umije roke. Poljubljati so jo smeli samo na gotovih mestih: človek bi rekel, da je prišla na svet s strahom.

Vsa ljubezen g. Mauperina, ki se je bila tako zadržana zbrala in nakopičila, se je izlila na zibko novorojenčka, katero je nazval Renée, po lorensem imenu svoje matere. V božanskih bedarjah je preživljal dneve s svojo malo Renée. Vsak trenutek ji je dvignil čepico, da vidi njene svilene laske. Naučil jo je kremžiti obraz in to ga je zabavalo. Rekel ji je, naj pokaže, kako je debela, na ta način, da včepne s prstki meso beder. Vlegel se je poleg nje na preprogo, po kateri se je valjala napol naga v svoji ljubki otroški nevednosti. Ponoči je vstajal in gledal, kako spava in cele ure poslušal to prvo dihanje življenja, enako dihu cvetlice. Ko se je zbudila, je prišel, da prejme njen prvi nasmeh, ta nasmeh vseh malih deklic, ki prihaja iz noči kot iz raja. Njegova sreča je bila o vsakem času brezmejna: zdela se mu je, da ljubi angeljčka.

Kako veselje je imel z njo v Morimodu! V vozičku jo je vozil okoli hiše in pri vsakem koraku se je obračal, da vidi, kako kriči in kako se smeji, kako solnce obseva njeno lice in prijemal je njeno rožnato, mehko nožico. Ali jo je pa nosil na svojih izprehodih. Šel je do kake vasi in če so ga ljudje pozdravljali, je pustil, da jim je pošiljala poljube. Stopil je v hišo kakega poljedelca in mu pokazal lepe zobke svoje hčerke. Na potu mu je pogosto otrok zaspal v naročju kot bi bil pri dojilji.

(Dalje prih.)

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para. z davščino vred.

Blazine, žima
morska trava. Peter Kobal Kranj, Glavni trg tvornica vseh vrst blazin in žime in morske trave, modroce na peresih. Specijalna tvrdka za izdelovanje klubgarin. — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! — Zadržajte oferte in cenike!

Priporočam
svojo bogato zalogo spalnih in jedilnih sob ter raznega novega pohištva. Marija Baumgartner, Celje, Gosposka ulica št. 25.

Prodajam
žago s dvema venecijanskima jarmoma, na dva ali tri liste z krožno žago, vse na eno turbino, zraven žage moderno novo hišo, velik travnik oca 6 jochov, poleg katerega se dobi še lahko velika vodna moč na Savi, je tik državne ceste 20 minut od postaje, eno uro od jugoslovansko-italijanske meje, bogata lesna okolica, lastno skladišče na postaji oca 1 joch, 1200 m² smrekovega in macesnovega lesa. Pospešeno se nahaja v Kranjski gori, na vpogled je vsaki dan. Pisemne ponudbe z ceno je poslati na lastnika Ivan Justina, Ribno št. 39, pošta Bled 1.

Gostilna
v mestu se odda na račun poštene gospodini od '28 — 35 let stari. Naslov v upravi lista.

Pozor! Dame, kavalirji!
Eleganten francoski garderoben kovček se prod. Naslov A. Sim-novec, krojač pred Škofijo 8.

Večje posestvo
se prodaja v obrtnem kraju na Gorenjskem ob železnici v neposredni bližini Bleda. Stanovanje takoj na razpolago. V gospodarskem posloju so kleti, ki so sposobne za večjo vinsko trgovino. Dopisni pod: »Pospešeno na Gorenjskem« na Aloma Company, anon. družba Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Družabnik,
inteligenten za posredovanje, katerega namerava izdati list podjetništva z politiko, se išče s kapitalom Din 50.000. Ponudbe na Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 8.

Mesečno sobo
za dva gospoda se takoj odda v Strelški ul. 10/L.

Delovodja
oženjen, izkušen strojni ključavničar z večletno prakso, posebno pri delu na stancah, zaposljiv in trezen išče primerne službe. Ponudbe na zvezo delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani.

Posestvo
68 oralov vse kulture, 2 uri od postaje krasen gozd in cel živ in mrtvi inventar.

Vila
enostanovanjska, 5 sob, parket, elektrika, park, Maribor, 2.000.000 K.

Skladišča
v vilo pri postaji ter tovarne.

Posestva
lov tudi z graščino in polnojarjenikom.

Graščina
v Mariboru z 3 orali parka sposobna za industrijo.

Gostišne
hiše, vila s pešarja Zagorski, Maribor, Barvarska 3.

Zidarski polir
praksor in stavbni risar se sprejmeta. Ponudbe pod »Točnost« na upravo lista.

10.000 — K nagrade
kdor mi preskrbi v novi hiši mesto hišnice. Naslov v upravi lista.

Prodajam takoj
2 žimci, 1 posteljo, 1 otroško posteljo, 50 parov namiznega orodja, 50 vrčkov, umivalni servis, kompletno krstno opremo in 120 let star namizni prt. Belgijška vojašnica I. Objekt Burger.

Koliko
stane en mali oglas? Do 20 besed 5 Din, vsaka nadaljna beseda 25 para, tako si lahko izračunaš sam kaj stane tvoj mali oglas.

Hiša,
gospodarsko poslopje, poleg sadni vrt, studenec z dobro vodo-četrt ure oddaljeno od mesta na Stajerskem, se zamenja z enakim v kakem trgu ali večjem kraju v Jugoslaviji. Ako ima kdo poleg se travnik ali njivo do dveh orolov, se tudi lahko sklene dogovor. Ponudbe pod »Zamenjam« na upravo lista.

Sprejme se
več dobrih samostojnih krojaških pomočnikov za male in velike komade — konfekcijsko delo. Le zmožni in trezni naj se javijo v pisarni Emonske ceste 8. Samostojni mojstri pa dobijo delo proti garanciji ali kavciji na dom.

Kompanjona
za novo tovarno v večjem mestu Slovenije, s kapitalom din. 500.000. — se sprejme. Jako dobičkanosno, brezkonkurenčno podjetje. Lastno tovarniško poslopje z vsemi stroji dogotovljeno. Ponudbe pod »Nova tovarna«, na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Strojnik,
strojni ključavničar, samostojna moč z dobrimi spricavali in 10 letno prakso išče stalno mesto. Ponudbe pod »Strojnik«, na Aloma Comp., anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Za jugoslovanski patent

št. 48 od 15. februarja 1916 na:

„Automatsko mazanje kompresora“ se iščejo kupci ali pa odjemalci licenc.

Cen. ponudbe na:

Ing. Milan Šuklje, patentni inženjer, Ljubljana, Bleiweisova cesta 5.

Za jugoslovanski patent

št. 630 od 19. junija 1912 in dodatni patent št. 631 od 14. oktobra 1912 na:

„Postupak za preradjivanje koloidnih i sitno razdeljenih tijela“

se iščejo kupci ali pa odjemalci licenc.

Cenjene ponudbe na:

Ing. Milan Šuklje, patentni inženjer, Ljubljana, Bleiweisova cesta 5.

V kratkem izide „Splošna knjižnica“ v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani.

Pisarniška moč
samostojna se išče za sanatorij, zmožna slovenskega ali srbo-hrvaškega jezika v govoru in pisavi, kakor tudi stenografije. Vstop takoj. Predstaviti se je v pisarni **Bratje Tavčar, Maribor, Kopališka ulica št. 11.**

L. Mikuš

Ljubljana,

Mestni trg 15

izdelovateli

dežnikov

Na drobno! Na debelo!

Zaloga

sprehajalnih

palic.

Popravila točno in solidno

Službo občinskega redarja

razpisuje občina Trbovlje.

Nastop s 1. septembrom t. l.

Pogoji: jugoslov. državljanstvo, starost od 24 — 40 let, navstvena neoporečnost, znanje slovensčine in govoru in pisavi. Ponudbi je priložiti sliko. Plača in razne ugodnosti po dogovoru. Rok za vlogo preojen

do 25. avgusta t. l.

Županstvo Trbovlje, dne 15. avgusta 1923.

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši. Podružnice in zastopstva v vseh mestih. **LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 3.** Centrala za državo S. H. S. ZAGREB, Marulićeva ulica broj 5, II. kat.

Zvezna tiskarna in knjigarna

Wolfova ul. 1

Marijin trg 8

Izdeluje vsakovrstne tiskovine, knjige, brošure, bloke, poslovne knjige, note, vstopnice, tabele, razglednice, naročilne knjižice itd. lično, hitro in po konkurenčnih cenah

Moderna knjigoveznica